

Luca del padri barber

ARXIU TEATRAL MILLÀ

Compra i venda de comèdies de totes menes

Carreer de Sant Pau, 21. - BARCELONA

T. Baro

L' AUCA DEL FADRÍ BARBER

COMEDIA EN TRES ACTES

ORIGINAL DE

D. TEODORO BARÓ

Estrenada en lo TEATRO CATALÁ
lo 2 de Mars de 1886

BARCELONA
BIBLIOTECA DE «LO TEATRO REGIONAL.»
PLASSA DEL PI, NÚM 3, 2°
1897

REPARTIMENT

Personatjes	Actors
EMILIA	Sra. Parreño
FRANCISCA	» Pallardó
LLUISA	» Mirambell
ROSA	» Miserachs
SR. JOAN	Sr. Fontova
SR. JORDI	» Virgili
FERNANDO	» Goula
MARIANO	» Fuentes
MUNICIPAL	» Pinós
SR. ANTON	» Soler
PERE	» Muns
MOSSO DE FONDA	» Baró
BITLLETAIRE	» Sadurní

Aquesta comedia es propietat del autor y sens la seva autorisació no podrà representarse, traduhirse, ni alterar son titol.

D. Francisco Pérez Pol, director del *Arxiu Lirich Dramàtich*, Roig 24. entressuelo, es l'únic encarregat d'aquesta obra y ab ell deurán entendres totas las empresas y societats particulars que vulgan representarla.

Queda fet lo dipòsit que marca la lley.

Acte primer

Lo teatro representa un carrer de Barcelona. A la dreta una botiga de barber, ab bacinias penjadas y un retul que diu: «La Brillante». A la esquerra botiga de herbolari, ab una figura que sostè un pot de sangoneras y un retul: «La Florida.» Al costat, y en un balcó, lo retul d' una fonda que digui: «Fonda de la Abundancia».

ESCENA PRIMERA

LLUISA, ROSA y varias DONAS. (*Rosa y donas escombrant lo carrer.*)

LLU. Noyas á fer bona fenya
y que quedi 'l carrer net.

ROSA Ja hi queda, senyora Lluisa.
A casa may ha dit res
lo municipal.

LLU. Tampoch
á la barbera, perque
com es senyora arcadesa...

ROSA (Y quina rabia li tens!
tot perque tú no pots serho.)

LLU. Qué es vanitosa! Callém
y escombrém.

ROSA Senyora Lluisa;
noyas. (*Totas paran d' escombrar.*)

LLU. Qué passa?

FRAN. Es cert;
mes veig que no han acabat
y que encara arribo á temps.
(*Escombra.*)

ANTON Me sembla que tinch lo gust
de parlá en aquest moment
á la senyora arcadesa,
la muller de don Joanet:
á donya Francisca.

FRAN. Gracias:
la mateixa.

ANTON No 'm coneix?

FRAN. No recordo.

ANTON No es estray.
Com no m' ha vist de molt temps;
de las altrás eleccions.
Sab, cuan governan los meus,
m' emplean; cuan no governan,
cessant. Si també ho quedès
lo ventre! Mes, no senyora:
aquet de rahons no s' entèn
y vol menjá; y jo barrino
per poguer pescá un ralet
ó una pesseta, ó bè un duro;
si bè ja no sè si es cert
que hi hagi duros. Cuan vénen
eleccions, ja estich mes bè:
fent d' electó y secretari,
fent de portè y d' escribent,
menjém, que es lo gran problema
per un cessant, com me veu.
Com ara 's fan eleccions
per nombrar l' Ajuntament,
vinch á oferí al senyó arcalde,
y senyor mèu, don Joanet,

los serveys d'aquet cessant,
molt humil servidó sèu.

LLU. (Qui serà aquest home?)

FRAN. Encara
no es llevat. D'aquí un ratet,
torni.

ANTON Tornarè. Voldria
que vostè 'm recomanès,
perque á aquestas eleccions
utilisi 'ls mèus serveys.

FRAN. Vostè es dels nostres?

ANTON Senyora,
he arribat á tal extrém
que soch de tots, puig tinch gana
y per menjar no tinch res.
Jo soch un pobre pipioli,
que sent empleat he complert,
y que estant cessant, discorro
de quin modo menjarè.
Recomanim, li suplico,
que jo servesch molt lealment.

FRAN. Serà servit.

ANTON Moltas gracias.

Cregui que li agrahirè.

(Al anarsen s'entrebanca ab l'escombra de la Lluisa.)

LLU. Molt de cuidado: no caygui...

ANTON No 'm faltaria res més.

ESCENA IV

LLUISA y FRANCISCA. *(Las donas haurán acabat d'escombrar, anantsen.)*

LLU. Molt demati dona audiencia.

FRAN. Y al mitj del carrè.

LLU. Es ben cert.

Cóm aném?

FRAN. Bè; ja ho pot veure.

Y vosté?

LLU. Passant aném.

Estich feta un escarràs;

y cregui que jo no sè

lo qu' es tení un moment lliure.

FRAN. Còntimho á mí. En tinch un feix
de la feyna de la casa.

LLU. No tan com jo.

FRAN. Pot ser mès.

LLU. Dona mès esclavitsada

no 's troba al lloch mès. Estém

al matí: axecat; escombra,

fes los llits, després desfès

lo xocolate, aygua fresca

y ben calent lo llonguet;

y mentres ell s' está al llit

fent matinada, arreglém

la casa, obrím la botiga,

perque tot ho trobi llest

y arreglat lo xocolate;

ó sinò ja 'l sentirem;

qu' ells, ja 's sab, tot ho componen

ab reganys.

(Las duas paran d' escombrar y s' acostan.)

FRAN. Axó es ben cert.

LLU. Corra, vesteix las criaturas

y renta la cara á aquest

y cus un botò á aquest altre:

fes lo dinar; y ara vès

á la botiga y despatxa

dos quartos de sálvia. Aném

à la cuyna y venta 'l foch;
després escombra 'l carrer,
que 'l municipal no vingui...

FRAN. Senyora Lluïseta; veu,
sent, com es lo mèu marit
autoritat, no 'm fa res
que passi 'l municipal.

LLU. Sè qu' es arcalde...

FRAN. Primer.

LLU. No, segon.

FRAN. Vosté s' enganya,
que las funcions escegeix
de primè arcalde de barri.

LLU. Bè, perque 'l primer no hi es.

FRAN. Serà pe 'l que vosté vulgui...

LLU. No, pe 'l que vulgui vosté,
perque á mí no m' interessa.

(Las duas tornan á escombrar.)

(Cuidado: tots saludéu,
qu' es l' arcaldesa del barri.
Y es la dona d' un barber!)

FRAN. (Envejosa y presumida
com ella, no n' hi ha cap més.
Y es dona d' un herbolari!
de don Ningüela; 'l mateix.)

ESCENA V

Ditas y MUNICIPAL

MUN. Pueden tenir mas cuidado
cuando escombran el carrer
y no omplir de polsaguera
de dalt á baix á la gent.

FRAN. Com s' entien de, senyor Sanchez!

MUN. Senyora, dispensia usted,
no l' habia coneguda.

- FRAN. Veu quin respecte?
- LLU. Ja ho veig.
- MUN. Jo parlava per aquella...
- LLU. Y quí es aquella? Ahont estém?
- Soch filla, escolti 'l que dich
soch filla d' un sabater
del carrer de la Corribia,
y á casa 's calsa la gent
de mes tó de Barcelona;
de tomo y lomo; ho tè entés?
A mí no se 'm diu aquella.
Un cop, d' axó ja fa set
anys, lo pare va posar,
dexantlas molt renebè,
mitjas solas y talons
á unas sabatas...
- MUN. De quién?
- LLU. Del Capitá general.
- MUN. Y á mí, qué me cuenta usted?
(Total, ataconador.)
- LLU. Lo mèu padrí, tinga entés...
- MUN. Pero, senhora, á qué viene...?
- LLU. Ha estat del Ajuntament...
- MUN. De regidor?
- LLU. De portero.
- MUN. Mas, senyora, quién l' empeny
que tan rodoli? Qué he dicho
para que usted se haya ofés?
- LLU. Parlant de mí ha dit: Aquella.
Pot veurer si está ben net
lo carrer. Ja pot mirarlo.
Ay! si 'l mèu padrí visqués!
li dich que se 'n recordaba.
- ❖ *(Entra á la casa.)*
- FRAN. Paciencia, Sanchez.

- MUN. Es cert,
que per no acabar-la nunca
me paga l' Ajuntament.
- FRAN. Senyor Sanchez, vosté ignora
qu' aquesta dona á mí 'm tè
molta rabia.
- MUN. Axó es posible?
- FRAN. Com es home de talent
lo de casa.
- MUN. Oh!
- FRAN. Y conegudas
las cualitats y serveys
pe 'l govern...
- MUN. L' han fet arcalde
de barri, segon.
- FRAN. Primer.
- MUN. Interino.
- FRAN. Ó no interino
arcalde primer es ell.
- MUN. De barri.
- FRAN. Tot es sè arcalde.
- MUN. Es vritat: tot son barrets,
lo mateix lo que jo porto
que 'l barret que porta 'l rey.
- FRAN. L' altre, qu' es? Un herbolari.
- MUN. Senyora, no 'm parlém més
ni hablemos más. Lo recado
que aquí 'm porta es molt urgent.
- FRAN. Que ha de veure al senyó arcalde...?
- MUN. De barri.
- FRAN. (*A la porta.*) Ets llevat. Joanet?
- JOAN. (*Dins.*) Sí: qué vols?
- FRAN. En Sanchez diu...
Quin recado?
- MUN. No pot ser

que li diga, perque 's trata
segons sembla, d' un servey
important. Con su permiso.

(Entra.)

FRAN. Es sabut, sempre 'l mateix:
cuan molt apurats se troban
lo govern, l' Ajuntament
cridan al de casa, y, apa!
arrégleho tot tú, Joanet.

ESCENA VI

FRANCISCA, MOSSO y PERE

MOSSO Crech que tením eleccions?

FRAN. Sembla que si.

MOSSO Molt rebè,
perque tenen per final,
sempre obligat, un bon tech.

FRAN. Y tú com ets de la fonda...

MOSSO Qué hem de fer, si no mirém
per casa?

PERE Escolta; suposo
que 'ls dinars anirán bè?

MOSSO De primera, de primera.
Qué ets de la mesa?

PERE Ja ho crech.
Sense jo no hi ha eleccions,
y conta 'l senyor Joanet
ab mí. M' ha enviat recado
que á primera hora 'l vejès
y aquí soch.

FRAN. Ja pots entrar.

(Pere entra á la botiga.)

MOSSO Jo al mercat. Fadrí barber
molt bon dia.

(Aró ho diu á Fernando Lo mosso se'n va)

ESCENA VII

FRANCISCA y FERNANDO

- FER. Molt bon dia.
- FRAN. Quina matinada hem fet!
Quinas horas de llevarte!
- FER. (Y callém! Sempre callém!)
- FRAN. Respon; defénsat; no callis.
- FER. Qué respondrè, qué dirè?
Si tinch rahò, no 'm valdrá,
que vosté mana, ja 's veu.
Si no 'n tinguès, fòra inútil
que ferla valgué intentès;
per lo tant, jo faig com Sancho,
callo, que com deya ell,
en boca tancada no entran
moscas.
- FRAN. Li has dit malament
lo nom: no es Sancho, que es Sanchez.
- FER. Del municipal parlém!
De don Quijote.
- FRAN. En Quicote?
Que es arcalde? No 'l conech.
- FER. Ho era.
- FRAN. L'han destituit?
Senyal de que s' ho mereix.
Y no perdém temps parlant,
que á dius está tot per fer.
- FER. (Sinò que de tú vull ferne
la meva sogra...)
- FRAN. Qué dihém?
- FER. Res: que vaig á la botiga.
(*Entra á la botiga.*)

ESCENA VIII

FRANCISCA *y* EMILIA

FRAN. Qué deurá volgué 'l govern
al de casa?

EMILIA (*Ab cistell.*) Vaig á plassa.
Vol dirme qué portarè?

FRAN. Un cap de col. Regateja;
que siga blanca. Després
compra dos cuartos de rabes,
mitja lliura de fidéus
y mitja tersa de carn.
Si no va barato 'l peix,
per sopar farém arrós
ab bacallá esquinsat. Sents?
Si 'l peix va barato, compra
mitja tersa de xanguet;
y ab pebrots, seba y tomátechs
tots soparém com uns reys.
Entre, que 't donarè 'ls cuartos
per la plassa.

EMILIA Està molt bè.

ESCENA IX

Ditas y FERNANDO *ab útils d' afeytar*

FRAN. Ahont vas?

FER. A afeytá, y depressa.

FRAN. No tardis. (*Entra á la botiga.*)

FER. T' estimo mès!

Ets la noya mes remaca
d' Espanya.

EMILIA Vols dir qu' es cert?

(*Entra á la botiga.*)

ESCENA X

FERNANDO y PERE

FER. Qué es bonica, qué es bufona!

PERE Quí?

FER. L' Emilia.

PERE Veig que tens
bon gust.

FER. Ja has vist al sèu pare?

PERE Tot seguit nos hem entés.

No parlém de candidats
y eleccions, y parlém
dels teus amors.

FER. Ets amich...

PERE De petits.

FER. Quins temps aquells!

PERE Sabs que sempre pots contar
ab mí.

FER. Jo 't dich lo mateix.

PERE L' estimas?

FER. Molt.

PERE Bona noya.

Y cuan es lo casament?

FER. Tinch por de cert xixarel-lo
que vè á passejá 'l carrer:
un tal Mariano.

PERE Mariano?

FER. Qué 'l coneixes?

PERE Si 'l conech?

Matins: fá 'l tonto á la Rambla;
á la tarde, fa 'l mateix;
es un que creu que las noyas
totas, se moren per ell;

no tè ofici ni carrera.
 no tè un cuarto ni val res.
 No 't fassi por semblant jove.

FER. Es cert lo que 'm dius?

PERE Ben cert.

FER. Estich gelós.

PERE Mala idea.

Me 'n vaig y, ja parlarém
 que ara tinch prèssa. No pensis
 ab lo teu rival. (Se 'n va.)

FER. Peret,

pot ser tens rahò de sobra.
 No hi pensém, fadrí barber.

ESCENA XI

FERNANDO

FER. Vaja, fadrinet: aném,
 que ja 'ls parroquians esperan
 y potser que 's desesperan;
 donchs la feyna comensém
 y afeytém, que l' afeytá
 es lo que á mí 'm fa menjá.
 Esplican, y axó es ben cert,
 que 'l cotxero, sense pena,
 fins al rey dòna l' esquena
 y devant d' ell va cubert;
 mes gran privilegit tè
 encara 'l fadrí barbè.
 Oh, sí, molt mes, mès ni dòna
 l' ofici, molt mès encara;
 fins al rey mulla la cara
 y mullada li ensabona;
 y encara que siga un rey
 d' aquets que posan la lley

al mon enter, y es un fet
que fa tremolar cuan guayta;
aixís que 'l barber l' afayta
s' está 'l senyor rey molt quiet.
Las nacions no l' han parat,
y 'l barbè me 'l tè clavat.
A n' aquell que ab res repara
y qu' es un genit violent,
vaja noy, sigas valent,
passa la ma per la cara.
No? 'L barber li passarà,
y ell com un mut callará.
Al general afamat
que fa tremolar la terra
y qu' es lo llamp de la guerra,
valent, foll, arrebatat;
sabeu qui l' atura? Vaja!
No? Del barbè la navaja.
Y per mès que siga un foll,
diguéuli que 's mogui cuan
lo barbè li está afeytant
lo llavi ó la nou del coll.
Ja hos dich jo que no ho farà.
Es clar que se 'n guardarà!
Per poguer veure als ministres,
grans d' Espanya, embaxadors,
generals, gobernadors,
heu de tocar mils registres;
y dihent lo barbè: Aquí estich,
s' obran las portas de pich.
S' enamora un senyoret
y vol veure á la qu' estima:
afáytam; navaja prima.
y després ben rissadet.
Volen ser joves los vells?

Barber: tenyesme 'ls cabells.
 M' han fet de l' Ajuntament?
 Vaig á pendre possessió.
 Barbè: afayta al regidó.
 Y passa tota la gent,
 axí 'l rey com lo soldat,
 lo que capta, 'l potentat,
 tots per las mans del barbè
 tots hi passen tants com son.
 Y lo que es no sab lo mon
 un barbè! Qué ha de sabé!
 Y en tant que jo estich parlant,
 los parroquians, qué dirán?
 Vaja, fadrinet, aném,
 que 'ls parroquians ja t' esperan
 y potser que 's desesperan;
 donchs la feyna comensém
 y afeytém, que l' afeytá
 es lo que á mí 'm fa menjá.

ESCENA XII.

Dit. MARIANO *y* després EMILIA

MAR. (*Baixa á l' escena y al veurer á Fernando, retrocedeix.*)

Lo mèu rival! (*Se 'n va.*)

PERE. Tè! Ja torna.

M' ha vist y se 'n va. Ben fet!
 Ja fa molt temps qu' aquest jove
 está rondant lo carrer
 per l' Emilia, á qui jo estimo.
 Si ella li corresponguès!

EMILIA Aném á plassa, que es tart.

FER. Qué t' has pensat que no sè
 qui t' espera?

EMILIA Vés, gelòs.

FER. Ho soch ab molt fonament,
perque ara mateix l' he vist
que fa del carrer passeig;
millor dir, está fent l' òs.

EMILIA En Mariano?

FER. Quí pot ser?

EMILIA Escolta; si no cambias
de génit. que 'l tens dolent,
buscarás un' altra novia;
tú hi guanyas y jo també;
que si ets ara tau gelòs,
en sent casats, no tindré
ni pau ni repós á casa,
no podrè sortí al carrer.
ni al balcò, ni á la finestra
per no sentir los teus renys;
y si 'm mudo, perque 't mudas,
si estich alegre, 'l mateix:
aixó no sería viure,
y per lo tant acabém.

ESCENA XIII

FERNANDO, EMILIA, JORDI y LLUISA. (*Jordi
y Lluisa arreglan lo xocolate demunt d' una
cadira. Jordi s' assenta.*)

JORDI Pendré aquí 'l xocolate,
á la fresca.

LLU. Fas mal fet.
Qué dirá la gent cuan vegi
que estás menjant al carrer?

JORDI Bon profit.

FER. Tú vols, Emilia,
renyí ab mí, que ben cla 's veu;
y ho lograrás tot seguit.

- JORDI Ja renyeix aquet parell?
 LLU. Y axó t' estranya. No sabs
 que es la filla d' un barber?
 (*Va per l' aygua.*)
- JORDI Calla! Potsè 'm vaig casar
 ab la noya jo del Rey?
 Y axó que sempre he cregut
 que es filla d' un sabater
 del carrer de la Corribia.
- EMILIA Per mí no quedis.
 FER. Es cert
 que á l' altre estimas, gran falsa!
 A mí ja no 'm veurás mès,
 puig surto de casa tèva
 y vaig al cuartel de dret
 y 'm faig soldat de l' Habana;
 y á l' Habana 'm morirè,
 que 'm donará 'l vomit negre.
- EMILIA Si 't morts, no pensis may mès
 ab mí, y encar que m' escriguis
 no 't respondrè.
- JORDI (*Posantse al mitj.*) Ja ho sabém
 que cuan dos nuvis renyeixen
 es per fer las paus després.
- EMILIA Senyó Jordi, siga jutje.
 FER. Jutji vosté.
- JORDI Comenséu.
- EMILIA Ell...
- FER. Ella. (*Surt Lluisa ab l' aygua.*)
- JORDI Esperéuse un xich.
 Beurè l' aygua y jutjarém. (*Beu.*)
 Molt fresca. Está bè: espliqueuse.
- FER. Ella...
- EMILIA Ell...
- FER. Jo...

- EMILIA Tú...
- JORDI Y aquell...
- Si no podéu donar treva,
amichs mèus, no 'ns entendrém.
Comensa tú. *(A Emilia.)*
- EMILIA Jo l' estimo,
mès de lo qu' ell se mereix,
perque es gelós y no pot
passar sens donarm torment.
- JORDI Has acabat?
- EMILIA Ja he acabat.
- JORDI Parla tú.
- FER. Hi ha un senyoret
es dir, senyoret á mitjas
que sovint ronda 'l carrer,
que está d' ella enamorat
y vol casarse.
- JORDI És ben cert.
- FER. Qué sab, senyor Jordi? Parli.
- JORDI Jo? Sols sè 'l que ara 'm dihéu.

ESCENA XIV

Dits, JOAN y MUNICIPAL

- EMILIA Lo pare!
- FER. Que no li parlis
si 'l trobas.
- EMILIA A tú y cap mèus
estimo. *(Se 'n va, fons.)*
- JOAN Al governador,
al governador, ho sents?
al governador dirás...
(Crech que ho han sentit aquets.)
- FER. *(Vaig á veure si li parla.)*
(Se 'n va, fons.)

- JOAN Que vaig á veurel correns.
- MUN. En un tancar de ojos voy,
li dich y vuelvo al monent. (*Se 'n va.*)
- JOAN Francisca: arreglam la roba
y respallam bè 'l barret,
que 'l gobernadó 'm demana.
M' has sentit?
- FRAN. (*De dins.*) Sí.
- JOAN Ja ho sabéu;
lo senyor gobernador,
que es un home molt corrent,
y ab qui tinch molta franquesa...
- LLU. Potser sòu lo sèu barber?
Li tallèu los ulls de poll?
- JOAN A la botiga afeytém
al sèu porter. Tothom sab
que vè á casa molta gent
d' upa; perque aquí vè 'l cabo
de municipals, y á mès
un qu' es suplent de sereno
y tres ó quatre escribents.
Axís es, que cuan jo vaig
al govern y Ajuntament,
totas las portas se m' obran:
soch l' amo. No endevinéu
perque 'l gobernadó 'm crida?
Eleccions. Bè contarè
ab tú?
- LLU. No senyor, no hi conti.
- JORDI Pots contarhi. Cóm estém?
Nos dònan bon esmorsá,
café y copa y n' enceném
dels de l' Habana. No perdo
dinás, copas y cafés
y cigarros. Conta ab mí.

- LLU. Li dich que no conti ab ell.
- JORDI Quí mana á casa?
- LLU. Tots dos.
- JOAN Perque no vol...?
- LLU. Perque res
hi guanya. Sempre que 's tracta
d' eleccions, ja ho sabém:
Jordi vina, Jordi escolta;
y á la fí, digui, qué 'n treu
de la política? Sols
lo treball que á casa 's pert.
Mentres que altres...
- JOAN Qué vol dir?
- LLU. Lo que he dit.
- JORDI Callém! Callém!
- JOAN Pot parlar clá.
- LLU. Es que si vull
no ho tè d' impedir vosté.
- JORDI Serè jo.
- LLU. Ni tú tampoch.
(*Treyentlo y posantse al mitj.*)
Pot parlá, senyó Joanet,
- JOAN No 'm vingui á mí ab retintíns.
- LLU. Home, qué nō va al govern
civil? No sab que l' espera
perque l' afeyti, 'l cuinè.
- JOAN M' espera 'l governador;
y cuidado com parlém,
que jo soch autoritat.
- LLU. Que afeyta y talla cabells.
- JORDI Calla!
- LLU. No 'm dòna la gana.
Ho vols mès clar?
- JORDI Ja ho entench.
- JOAN Si no fos...

- LLU. Pot parlá, parli.
JOAN Si no fos perque en Jordi es un amich d' anys, de molts anys...
M' en vaig, no vull perdre 'l seny!
(*Se dirigeix á la casa.*)
JORDI Joanet. (*Molt resolt.*)
JOAN Qué vols?
JORDI Conta ab mí.
JOAN Conto ab tú.
(*Se donan las mans. Joan se 'n va.*)
LLU. Dios?...
JORDI Lo que sents.

ESCENA XV

JORDI y LLUISA

- LLU. Ja que sento lo que dius, responch...
JORDI Qué?
LLU. No responch res y m' assento.
JORDI Aixís las feynas de casa anirán molt bè.
Vès pe 'l dinar.
LLU. Pe 'l dinar?
Mírat, Jordi, si no encens tú 'l foch, y si tú no hi posas l' olla, 'ls cigrons y 'l demès. jo t' asseguro y 't responch que no dinas.
JORDI Com s' entèn?
LLU. Tú pots entèndreho com vulguis, mes que no dinas, es cert, á menys de que tú no cuynis.
JORDI Donya Lluisa, cóm estém?

- LLU. Don Jordi, jo estich sentada,
y tú al mitj del carrè, dret.
- JORDI Saragata vols tenir
y saragata tindré.
Muller mèva, no m' enfadis,
que no m' enfadis. muller,
perque, si bè tinch bon génit,
cuan m' enfado 'l tinch dolent.
Si la mosca 'm puja al nas!...
- LLU. Ja 't dich qu' estarías bè
ab una mosca al bell mitj
del nas.
- JORDI Lluisa, que tinguém
la festa en pau.
- LLU. Mentres tú
estiguis bè, sent com ets,
un Jacas sense butxacas,
á qui ningú tè per res;
y mentras que la barbera
se dongui tó entre la gent
perque 'l barbè es senyò arcalde,
la guerra á casa tindré;
que no vull ser menos que ella;
perque soch mes ab bon dret.
Tú sabs bè qui era 'l mèu pare.
- JORDI Ja ho sè: era un sabater
del carrer de la Corribia.
- LLU. Sabs que calsava á la gent
de mèu tó de Barcelona.
Sabs que va posá á un parell...
- JORDI Del capitá general...
- LLU. Dexantlo molt renebè...
- JORDI Mitjas solas y tacons...
- LLU. Entre mitj dels sabatès,
classes hi ha y categorias,

y 'l mèu pare era 'l primer.
 Com vols que jo prengui ab calma
 l' humillació que sufresch
 al veure á n' ella arcaldesa,
 y al veurer que tú no ets res?...

ESCENA XVI

*Dits, MUNICIPAL, després FERNANDO, ROSA,
 BITLLETAYRE, MARIANO y EMILIA*

- MUN. Ja 's pelean aquets dos?
(Se queda parat al fondo, escoltantlos.)
- LLU. Sempre, sempre, cuan me veu,
 es la mirada insolenta,
 com volguent dir: y tú, qui ets?
- JORDI Vols callar?
- LLU. Tú axó voldrias,
 que las vritats no 't cantès.
- FER. Que 's barallan?
- MUN. Lo parece.
(Fernando 's queda al costat del Municipal y farán lo mateix tots los que surtin, formant rotllo.)
- LLU. Tú 'm vols matá á sentiments!
- JORDI Crida! Crida!
- ROSA Bè, qué passa?
- BILL. Qué hi ha?
- LLU. Dich que no podré
 aguantar mes.
- JORDI Qué vols, digas?
- LLU. Vull se arcaldesa, m' entens?
 vull se arcaldesa de barri,
 porque sento, aquesta gent
 no 'm mirará desdenyosa
 com ara fa.

- JORDI No tens seny.
- LLU. Jordi!
- JORDI Lluisa!
- LLU. No m' insultis.
- EMILIA Que tenen?
- MUN. No entiendo res.
- FER. Sanchez, vagi á despertirlos.
(*Lo grupo s' acosta empenyent al Municipal.*)
- LLU. De poch seny me tracta!
- JORDI Es cert
que 'n tens poch.
- MAR. Y que es aixó?
- ROSA No ho sè.
- MAR. Potsè ho sab vosté?
- BIT. Tampoch.
- JORDI Jo 't dich...
- LLU. Qué? Ay! mira:
qué vol tota aquesta gent?
- JORDI Qué hi ha? (*A Fernando.*)
- FER. Axó vosté.
- LLU. (*A Mariano.*) Qué passa?
- MAR. Potsè un gos rabiós. No ho sè.
- LLU. Un gos rabiós! (*Xisclé.*)
- EMILIA (*Xisclé.*) Ay! fugim!
- MUN. Un gos rabiós! Voy! Ahont es?
(*Cada hu entra á casa sera, y ls demès fugen cridant y xisclant. Lo Municipal se treu lo sabre y recorre l' escena. Se sent lladrar un gos, y lo Municipal corra y puja damunt de la cadira hont haurá estat sentat lo senyor Jordi al pendrer xocolate. Mariano s' enfilará sobre una cadira que hi haurá á la porta de la barberia.*)

ESCENA XVII

MUNICIPAL, MARIANO *y* després JOAN

MAR. Ay, senyor Sanchez, no 'm dexi.

MUN. No tinga miedo, que sent
jo aquí, no un gos, ni mil gossos
le hacen nada.

MAR. Que no 'l veu?

JOAN (*Mudat.*) Qué feu aquí dalt?MAR. Hi ha un gos
rabiòs.

JOAN A dins falta gent.

(Entra corrent á la botiga.)

MAR. Será lluny?

MUN. Yo nada oigo.

Surto per qui por si 'l veig,
y pobre d' ell si lo encuentro.*(Recorra la escena.)*

ESCENA XVIII

MUNICIPAL, MARIANO, JOAN, JORDI, LLUISA
y FRANCISCA. (*Jordi y Joan treuen lo cap á
la porta de la botiga, després surten, y darrere
ra d' ells, ab molta por. las donas.*)

JOAN Ja l' has mort?

JORDI Encara hi es?

MUN. Pueden sortir sin recelo,
que aquí 'm tè l' ajuntament
perque estiga 'l vecindario
tranquil.

LLU. Rabiava?

MUN. Ja ho crech!

Ni anant ab la boca abierta,

y aunque enseñara las dents,
 no me espanta. Yo m' aturo,
 y 'l gos viene á mí de dret;
 puesto el sabre en esta mano
 lo espero, y m' envesteix ell,
 sanch llansando por los ulls
 y haciendo ab las dents, carrech!
 Ja 'l tinch aprop, casi 'm toca;
 obra la boca 'l ximplet;
 jo seré y sens tremolar
 aprofito aquet moment;
 lo sabre dentro la boca
 li fico. Sanchez, ja 'l tens,
 y ennastat com un pollastre
 per rostir, queda 'l pobret!

FRAN. Com un home t' has portat!

LLU. Qué es valent!

JORDI Sí que es valent.

MAR. Lo estrany es que jo era aqui
 y res-d' axó he vist.

MUN. Es cert;
 porque el perro no ha venido.
 Ennasto al perro si vè:
 más si no ha vingut el gos,
 cóm voléu que l' ennastès?

MAR. Lo papá desitjaría
 parlarli.

JORDI Bè, Ja veurém
 si puch anarhi, cuan torni,
 que m' ha cridat lo govern.

LLU. No ho sents, y á tú sols te lladran
 los gossos.

(A Jordi.)

FRAN. (Qué enveja té!)

MAR. Es que 's tracta d' eleccions.

que 'l papá á l' últim moment,
pregat per tots los vehins...

JOAN Va per candidat?

MAR. Axó es;
y 'l governador l' apoya.

JOAN Dígali que vaig correns
á véurel.

(*Ap. á Francista.*)

Hem tret la rifa.

FRAN. Lo prémit gros.

JOAN Es ben cert.

Lo sèu pare regidor.
Y com l' apoya 'l govern!...

FRAN. Y aquest que está enamorat
de la noya!

JOAN Si 'ls casém!...

FRAN. Tot seguit, no sigas tonto,
arcalde primè.

JOAN Ho serè.

Y encara pico mes alt:
serè regidò ab lo temps.

FRAN. Ay! cuan siga regidora,
tot lo dia irè á passeig
perque 'm fassin barretada
los municipals.

JOAN (*Al Municipal.*) Aném.
Sanchez; vaya usted delante.
Ja sabs que aném al govern.

LLU. Ja ho sabém, home, que hi va.

FRAN. Ab molta honra.

JORDI } Que callém!

JOAN } (*A un temps á las setas*

JOAN Conto ab tú? *donas.*)

LLU. No.

FRAN. Ni 'm fa falta.

JOAN No 's pot consentir mes temps
que las donas 'ns governin.

JORDI 'Tens rahò.

(Los dos se posan devant.)

JOAN Ab tú contarè.

LLU. Ja li he dit altra vegada
que no conti ab ell per res.

(Se posa devant.)

FRAN. Y jo que no 'ns fa cap falta,
un altre cop repetesch. *(Id.)*

JOAN Entra dins.

FRAN. No vull entrarhi.

JOAN Vès dintre.

LLU. No hi anirè.

*(Cada hù agafa la sèra dona pe 'l bras
y la porta á casa.)*

FRAN. Ets un tirà!

LLU. Com me tractas!
No encendrà foch; no l' encench.

ESCENA XIX

JOAN, JORDI, MUNICIPAL y MARIANO

MAR. (Quin génit que tè la sogra!)
Que aném? *(A Joan.)*

JOAN Hi vaig al moment.
En tant al seu papá diga
que jo 'm preneh gran interés
perque surti, y surtirá.

MAR. Tambè sab, senyor Joanet,
que jo á vostés los hi porto
molt de carinyo.

JOAN Ja ho sè.

MAR. Que l' Emilia molt m' agrada.

JOAN Y jo corresponch; es cert.

- MAR. (Mes valdria que fos ella
la que á mí 'm corresponguès.)
- JOAN Jordi, espèrat, no te 'n vagis.
(Trech la rifa: es casament.
Lo sèn pare regidor
y ell lo mèu gendre. Serè
arcalde primer de barri;
després, de l' Ajuntament.)
Vagi y pot di al sèn papá
que tot seguit lo veurè.
(*Se 'n va Mariano.*)

ESCENA XX

JOAN, JORDI y MUNICIPAL

- JOAN Jordi, crech que som amichs.
- JORDI No pots duptarho, Joanet,
- JOAN La dona á mí no 'm governa.
- JORDI Jo á casa soch lo govern.
- JOAN Ab aquestas eleccions,
Jordi, hi tinch molt d' interés.
Puch contá ab tú?
- JORDI Si 'l dinar
no 't sentès bè, y aqui 't fès
un pap, sabs que á la botiga
sempre camamilla hi tèn,
y te 'n vench un ó dos cuartos.
sense que jo 't cobri res.
- JOAN Puch contá ab tú?
- JORDI Si t' enfitas
camamilla 't donarè;
si acás patexes dels nervis,
valeriana.
- JOAN Sapiguém
si puch contá...

JORDI

No pot ser.

La dona s' enfadaría;
no contis ab mí per res. (*Entra á casa.*)

ESCENA XXI

JOAN. MUNICIPAL, BITLLETAIRE y ROSA

JOAN Avans de dexar la vara
dexo 'l coll. Sanchez! Ja ho veus!

MUN. (*Mirant.*) No veig nada.

JOAN Lo que ha dit
l' herbolari.

MUN. No sè res.

JOAN Aquesta vara 'm vol pendre.

MUN. Me parece muy mal fet.

JOAN Ell ha tingut l' osadía
de dirme á mí, ben cla y net...

BIT. Lo carrer de las Frexuras,
fa 'l favor de dirme ahont es?

(*Al Municipal.*)

MUN. Prengui vosté per la dreta;
arriba al cantò tercer;
trenca á la izquierda, y luego
camina vosté tot dret;
despues prengui per allí,
despues por aquí, y ja hi es,
sin que pueda equivocarse.

(*Lo Billetaire se 'n va.*)

JOAN Decía usted, don Joanet?...
Figurat que l' herbolari,
ell, l' herbolari, m' entens?
me diu...

ROSA Qué 'm farà 'l favor
de dirme si á aquet carrè
viu cap metje?

MUN. Sí, senyora;
 á la izquierda; vagi al set
 primer pis, segona porta.
 (*Rosa se 'n va.*)

Decía usté?

JOAN Aquesta gent
 no 'ns dexa parlar. En resumen,
 que ell m' ha dit...

ROSA Vinga corrent,
 que duas donas se barallan.

MUN. Com se tracta d' un servey,
 no puedo faltar. (*Se 'n va ab la dona.*)

JOAN Bon viatge.

ESCENA XXII

JOAN y FRANCISCA

FRAN. Puch sorti?

JOAN Sí. Estich encés.

FRAN. No es vritat que estich cremat?
 Ell, l' herbolari, vol ser
 arcalde treyentme á mí!

FRAN. Treyente á tú?

JOAN Com ho sents.

FRAN. A aquet mon ja no hi ha classes!

JOAN Francisca, jo ho dich cla y net:
 primè 'l coll avans que dexi
 la vara. La vritat es
 que en Jordi 'm farà gran falta,
 perque es molt inteligent
 en eleccions, y ningú
 fa tupinadas com ell.
 Tinch interés á guanyar
 perque á la noya casém;
 y siguent regidò 'l sogre,

jo vaig á l' Ajuntament.
Per cert sembla que l' Emilia
no fa cas d' ell.

FRAN. No pot ser:
dèxala per mí.

JOAN Francisca,
lo porvenir nos juguém;
si guanyém, d' un salt jo pujo,
segú, á arcalde primer
de barri, y d' un altre salt
ja soch á l' Ajuntament,
que sabs que es excel-lentissim.

FRAN. Potsè excel-lencia tindré?

JOAN Lo governador m' espera. (*Se 'n va.*)

FRAN. Jo á la noya parlarè.

ESCENA XXIII

FRANCISCA, EMILIA y FERNANDO. (*Aquet
limpiant una bacina.*)

FER. Als tèus pares vull parlar
y dilshi que ets l' estimada
del mèu cor. D' una vegada
vull saber si 'm puch casar.
La teva mare es aquí,
y á n' ella parlo primè.

FRAN. Vina, Emilia. Vèns molt bè.

EMILIA Potser vol parlarme?

FRAN. Sí.

FER. Bon dia, donya Francisca.

FRAN. (*Que bè 'l donya m' escaurá.*)
Sembla que sabs lo que hi ha?

FER. Jo sols sè que vull que visca
cent anys.

FRAN. Siguent regidora.

- FER. (Ja irà bè l' Ajuntament.)
Pot escoltarme un moment?
- FRAN. (Sembla que ja soch senyora
y que 'm demanan audiència.)
Escoltéu; qué no sabéu
tot lo que passa? Escoltéu
y veuréu quina ecsistencia
brillant, gloriosa 's prepara.
Tú seràs fadrí barbè
d' un regidor.
- FER. (Y á mí, qué?)
- FRAN. Será regidò 'l tèu pare.
Ara parla. Qué volías? (*A Fernando.*)
- FER. L' Emilia...
- FRAN. Tens la fortuna
que 'm trobas de bona lluna.
- FER. Vull dirli...
- FRAN. (*A Emilia.*) Tú no sabías
que tot de tú dependeix?
- EMILIA De mí?
- FRAN. Sí; que enamorat
está de tú.
- FER. Es molt vritat.
- FRAN. Tú l' estimas?
- FER. Bè 's coneix.
- FRAN. T' hi casarás?
- EMILIA Vostés son
qui han de dirho.
- FRAN. Per mí sí.
T' agrada?
- EMILIA No ho goso dí.
- FER. No hi ha cap home en lo mon
content y felís com jo.
Qué ditxosa es aquesta hora!
Que visca la regidora

y que visca 'l regidò!

Sogra.

FRAN. Tú noy, no 'm motegis.

FER. Abiat será sogra meva.

EMILIA Sí, mare.

FRAN. Jo sogra sèva?

No 'm penso que may tal vegis.

FER. Casantme ab la sèva noya...

EMILIA Y es clar; casantme jo ab ell...

FRAN. Está boig aquet parell!

Veurás; parém la baboya,
y entenemse. Potsè 's pensa
casarse ab tú? Desvarias.

Ja ho crech! La rifa treurías!

Sols pensarho, es una ofensa.

Don Mariano es un bon xich
que de tú está enamorat.

Cóm tú pots ser comparat
ab ell, que es un jove rich?

Y no es axó sols. Repara
que 'l sèu papí es un senyor
que ara va per regidor;

y si 'n surt, puja 'l tèu pare
á arcalde primè, y després
tè l' ascens, y tot seguit

eu regidor convertit
l' hem de veurer: tingaho entés.

EMILIA Si no l' estimo!

FRAN. Es possible?

FER. M' estima á mí.

FRAN. Calla, tú.

EMILIA L' estimo.

FRAN. Calla. Es segú
que he rebut un cop terrible!
Lo teu pare sofrirá

cuan sábiga que t' oposas
 al sèu gust. Noya, cóm gosas
 dir qu' ab ell no 't vols casá?
 Ni serà arcalde primè,
 ni regidor; no senyora;
 ni jo serè rejidora! *(Plorant.)*
 Tantas esperansas, té,
 desfetas!

EMILIA No plori, mare.

FRAN. Jo que t' he cuidat tants anys,
 que he passat penas y afanys!
 Quín disgust tindrà 'l teu pare!

EMILIA Mare; també 'm fa plorar. *(Plora.)*

FER. Me matará 'l sentiment. *(Idem.)*

FRAN. No ser de l' Ajuntament!
 L' herbolari, com riurá!
 Vès dins! Vès dins tot seguit!

EMILIA Mare!

FRAN. Calla!

FER. Sogra!

FRAN. Qué?

No ho soch tèva ni ho serè,
 Despreciar tan gran partit!
(Entra á la botiga empenyent á Emilia.)

ESCENA XXIV

FERNANDO

FER. Si jo fos rich, ja 'm voldria
 per gendre; mes com no ho soch
 ocupo aquí 'l derrer lloch,
 si es que l' ocupo. Tindria
 que veure que ara 'm quedès
 sense nuvia: axís serà,
 perque en res, res puch pensá

sense que 'm surti al revès.
 Soch desgraciat! Qué farè?
 Ja ho sè: sent tant desdixat
 vaig á fer, ja ho tinch pensat,
 l' auca del fadri barbè.
 La bacina m' amohina,
 y tancant ben fort lo puny,
 te llanso ben lluny, ben lluny,
 per no véuret mes, bacina,
 (*La llansa y trenca un vidre de la botiga de l' herbolari.*)
 Perque l' auca comensès
 d' aquet fadri estrafalari,
 faltava que á l' herbolari
 un ó dos vidres trenqués.
 Ara sabrém lo qu' es bó

ESCENA XXV

Dit, JORDI y LLUISA

- LLU. Desvergonyit!
 (*Guaytant lo vidre trencat.*)
- JORDI Insolent!
- FER. (*Tè, ja 'm donan tractament.*)
- LLU. Quí ha trencat lo vidre?
- FER. Jo;
 y perdonim.
- LLU. La resposta
 no 'ns dèxa contents.
- FER. Per qué?
- JORDI Quí trenca 'l vidre...
- FER. Ja ho sè:
 lo paga. Díguim cuan costa;
 y ja que pagarlo es lley

y 'm persegueix la desgracia,
 pago. Ja 'm fa poca gracia,
 mes no 'm queda altre remey.
 JORDI Per qué has llensat la bacina?
 FER. Per qué? Jo no ho sè 'l perque.
 Perque soch fadrí barbè,
 y perque tot m' amohina.
 A la mare li demano
 la noya, y respon la mare
 que será regidò 'l pare
 d' aquell jove, don Mariano.
 Y com va per regidò
 lo papá, per ell un sí
 hi ha molt dols; lo que es per mí
 tan sols troba un agre no.
 Tot, per qué? Sabéu per qué?
 Perque si ell surt elegit,
 será l' amo tot seguit
 pujat á arcalde primè
 de barri.

LLU. Sens?

JORDI He sentit.

FER. Y fins vol ser regidora.

LLU. Regidora? Bona fòra!

Qué no sens?

JORDI Sí.

LLU. Quin marit!

JORDI Qué vols que fassi?

LLU. Buscá,
 apoyant á un candidat.
 se arcalde també.

JORDI Es vritat.

FER. Si 'l podiam derrotá,
 ja cap interés tindria
 en que la noya 's casès;

- y, no teninhi interés,
la noya á mi 'm donaría.
- JORDI Ja está dit. Jo, l' herbolari,
á n' en Joan declaro guerra:
lo seu candidat per terra,
y á donà 'l triunfe al contrari!
- FER. L' amo vè. Conto ab vosté?
- LLU. Ja t' ho ha dit.
- JORDI Pots contà ab mí.
- FER. Ja veig que tindrà bon fi
l' auca del fadri barbè.

ESCENA XXVI

Dits y JOAN

- JOAN Jordi, volia parlarte.
- LLU. Si es de eleccions...
- JOAN Una mica
de calma. Al governador
he vist: diu que 't necessita,
y hem convingut lo següent:
sabs que aquet carrè 'l districte
divideix. Jo soch arcalde
d' aquet. Donchs bè, l' arcaldia
de barri de l' altre, Jordi
es per tú: y no trobarían
arcalde mes escullit,
arcalde que fos mes digne.
- JORDI Bè... (*Guaytant á Lluisa.*)
- LLU. Arcalde primè ó segon?
- JOAN S' entèn primer. M' autorisa
á ferte l' oferiment,
lo governador.
- JORDI (*A Lluisa.*) Bè, digas?...
- LLU. (*Baix.*) Acepta.

ESCENA XXVIII

FERNANDO *y* després JORDI

- FER. L' auca del pobre fadrí
será una auca de rahons.
Ay ditxosas eleccions,
de quin modo 'm feu patí!
Electors, no sospitéu
que votéu, no al regidò,
perque el que jo 'm casi ó no,
será lo que votaréu.
Figuréuse ara un senyò
que 'm digui: á afeytar sens falta;
si li tallo mitja galta,
ne tindrà la culpa jo?
- JORDI Vina, que m' afeytarás.
Veus; alló, no ha pogut sè.
- FER. Entri, que l' afeytaré.
(Ja 't dich jo que xisclarás.)

TELÓ.

Acte segon

Botiga de barber. A dreta y esquerra, sillons per afeytarse. Al fons la porta del carrer. Als costats portas de l' interior de la casa.

ESCENA PRIMERA

FERNANDO. (*Assentat.*)

FER. Aquí 'm tenen ben sentat
discorrint, passen lo temps,
y mirant volar las moscas
y com un mosquit va y vè,
xiulantme á la orella dreta,
á la esquerra anant després;
fugint cuan vull agafarlo,
tornant cuan estich distret,
y sempre de mí, burlantse,
me pica al nas y al clatell.
Senyò mosquit, diverteixte,
que si un mosquit de carrer
m' ha pres la núvia, bè pots
burlarte de mí com ell.

(*S' aixeca y ab un cop fort de mocadò es-*
quiva al mosquit.)

Ha fugit! Tothom fa llenya

del pobre fadrí barber. (*Torna á seurer.*)

Dit... escriurè la meva auca;
y ab uns ninots, ben mal fets,
pe 'ls carrers y per las plassas
á dos cuartos la vendrè.

Primer redolí? Ja 'l tinch.

Vejam cóm ne sortirém:

Jo l' historia contarè
del pobre fadrí barbè.

Carrer d' en Tantarantana
ha nascut aquest pabana.

En Mariano no tè pá,
li cantan cuan vol menjá.

Entra en una barbería
d' aprenent un malehit día.

Perque 's comensi á ensejar
lo posan á remullar.

Un pagés s' ha molt cremat
perque 'l vestit li ha mullat.

Cuan de remullar sab prou.
fan que afeyti un canti nou.

Y cuan lo veuhen prou destre
diuhen: afeyta á aquest mestre.

L' home tè barba d' arám
y li fa un tall de mitj pam.

Y allí reb tal puntapéu
que fins las estrellas veu.

Fa desgracias sense fi
avans d' arribá á fadri.

Afeyta, talla cabells
y rissa á joves y á vells.

Com la noya li ha agradat,
son amor li ha declarat.

La demana, y molt grossassa
li donan una carbassa.

Perque ha vingut un mosquit
y es aquest lo preferit.

*(Donantse un cop al front per agafar lo
mosquit que 'l pica, y després movent lo
mocador y alsantse.)*

Que 't pensas que no 'n tinch prou
ab l' altre? Estigas quiet.

Altres cop? Si t' arreplego
ja 't dich jo que estás ben fresch.

Ara!

*(Dóna cop de mocadó y toca 'l barret del
senyor Anton.)*

ESCENA II

FERNANDO y ANTON

ANTON Què fa?

FER. Res. Dispensim.

(Tot me surt à l' inrevès.)

ANTON Lo senyor Joanet?

FER. Es fora.

Assentis.

- ANTON Ay, ay! Pobret!
- FER. A mí m' han donat carbassa.
- ANTON Jo no voldria res més
sinò que á mí me 'n donguessin.
- FER. Carbassa á vosté? Y per qué?
- ANTON Per menjármela.
- FER. Per menjarla?
- ANTON Qué es bromista!
- ANTON La que ho es,
es la gana; y per cert gasta
bromas de molt mala lley.
- FER. Gana ha dit?
- ANTON Som molt amichs;
casi may nos separém.
- FER. Partím?
- ANTON Qué?
- FER. Dugas pessetas. (*S' axecan
los dos.*)
Una per vosté.
- ANTON Axó es cert?
Gracias. Cóm puch agrairli?... (*La pren*)
No sab quín favor m' ha fet.
L' última que jo he guanyat
va se una nit que vaig fer
de comparsa á una ópera.
Portava un casco molt lluent;
faldilletas, camas nuas,
millor dit, ab calсотets
de color de carn; sandalias
y corassa de paper;
escut y barba, una llansa,
y 'm te fet un soldat grech.
Y quína fatxa la meva!
Encara sembla que 'm veig.
- FER. Debía fer goig.
- ANTON No ho diga...

Cuan surto y veig tanta gent
 als palcos y á las butacas,
 y també 'l gallinè ple,
 comensa 'l cap á rodarme;
 lo gas aumenta 'l mareig;
 los músichs. coro y cantants
 sembla que ballan; y, xech!

FER. Qué va passar?

ANTON Com estava
 aquell dia ab un llonguet,
 vaig caurer sobre 'l tenor
 en aquell precís moment
 en que ha de matá á la tiple,
 que fuig llansant un xisclet.
 Lo tenor pert l' equilibri
 y cau ab gran espetech;
 los músichs lo compás perden,
 los coros fan lo mateix;
 xiula 'l públich, altres cridan
 y rihent tota la gent
 baxa 'l telò. A mí m' agafan,
 me retornan, y després
 de tréurem casco y corassa,
 de patetas al carrè
 me posan y 'm diuhen: vèsten
 y aquí no t' acostis mes,
 trencant la carrera artística
 d' aquet cessant que ara veu.

FER. Me sembla que vosté 's troba
 casi com jo, y que també
 se li podria fer l' auca.

ANTON Si trobès qui 'm la comprès,
 jo mateix me l' escriuria.
 Ara ab permís de vosté
 me 'n torno cap al col·legit...

FER. A treballá en contra meu!

ANTON En contra sèu?

FER. Qué no espera
que vingui 'l senyò Joanet?

ANTON No es necessari. Volia
dirli que m' adelantès
una pesseta, que 'm trobo,
com de costum, sens saber
com menjar. Mes vostè ha estat
tan generòs.

FER. No vai res
lo qu' he fet.

ANTON Oh, sí, que val:
avuy, gracias á vosté,
tinch assegurat lo broquil

FER. Y que fa allí?

ANTON Repartesch
candidaturas.

FER. Ensenyi.

(Lo senyor Anton n' hi dòna una.)

Don Lluís Marfuga. Es aquet
lo pare de don Mariano,
del meu rival!

(L' esquinsa.)

ANTON No 'l comprench.

ESCENA III

Dits y JORDI

JORDI Home, que no va al col-legit?

ANTON Ara mateix hi vaig; ara.

JORDI Correns. Ha d' está al seu puesto.
No perdi temps, que fa falta.

(Se 'n va Anton.)

FER. Qué afaytém?

JORDI Noy, lo qu' es tú

ni avuy ni may mes m' agafas;
 perque encara 'ls ulls me ploran
 y tinch encesa la cara
 del dia aquell desdixat
 que á las tevas mans vaig caure.
 Semblava que m' arranquessis
 los pels un á un: semblava
 que, per pollastre prenentme,
 de viu en viu me plomavas;
 que un gabinet molt oscat
 fessis servir de navaja;
 que en lloch de gastar sabò
 gastavas pebre y mostassa;
 fins semblava que encenían
 mistos á la meva barba.
 Qué tenías aquell dia?

Digas, home, ab qué pensavas?

FER. Y es vosté qui m' ho pregunta?
 Y es vosté qui m' ho demana?

JORDI Veurás, no 'n parlém d' alló.

FER. Es necessari parlarne.

JORDI Estich compromés...

FER. Ab mí
 també compromés estava.

JORDI Bè, qué hi farás? No pot ser.
 Jo prou voldria ajudar-te,
 mes no puch; m' es impossible.
 Ja sabs que moltas vegadas
 un cedeix, que lo primer
 es tenir la pau á casa;
 y cuan se crema la dona,
 y cuan la dona s' enfada
 alló no es viure.

FER. Ja sab
 que me 'n vaig d' aquí?

- JORDI M' estranya.
- FER. M' han despatxat. Qué hi farém!
Com ara la noya 's casa,
millor dit, tenen empenyo,
tan éll com élla en casarla,
surto de la barbería.
Si la surtida 's retarda
es perque l' altre fadrí
no ha vingut. Demá sens falta
crech que vindrá
- JORDI Molt ho sento.
- FER. Y avuy se sabrá si guanyan
las eleccions?
- JORDI Ja es sabut;
pots donarlas per guanyadas,
perque cuan jo m' ho proposo
no 's pert may. Axó no falla.
- FER. Molt agrahit. A vosté
deurém la nostra desgracia.
- JORDI Veurás...
- FER. A vosté tan sols.
- JORDI Veurás...
- FER. A mí 'm treu de casa...
- JORDI Veurás...
- FER. Ja ho estich veyent
que jo me 'n vaig ab carbassa,
mentres que, sense estimarlo,
ab aquell ximplet la casan.
Quí es responsable d' axó,
digui, quí es lo responsable?
Senyò Jordi! Senyò Jordi!...
- JORDI Bè...
- FER. Mal; que tanta desgracia...
- JORDI Bè...
- FER. No; mal, li repetesch.

- JORDI Home, si tú sempre parlas,
tindrás rahò.
- FER. Es que la tinch.
- JORDI Mosségat la llengua y calla.
- FER. Mosséguissela vosté.
- JORDI Un cedeix moltas vegadas,
¿per què? perque lo primer
es tenir la pau á casa.
Jo soch un home pacífich
que desitjo viure ab calma
venent sálvia y camamilla,
tila, malvas, valeriana,
tambè posant sangoneras,
si es que may te fessin falta..
- FER. Pot posárselas vosté.
- JORDI Pren las cosas ab catxassa.
Viure ab renyinas, no es viure.
Aquets dias que ella estava
tan cremada, com sab bè
que á mí 'ls monjets no m' agradan,
monjets per diná y sopá.
L' escudella la vuy clara:
donchs espessa. Me l' estimo
molt mes fada que salada:
la sal hi anava á punyats,
y á mes d' axó, la fumava.
Ja comprens tú que no es viure
menjá escudella fumada.
- FER. Fumada la menjès sempre
y salada y...
- JORDI Calla, calla!

ESCENA IV

Dits y JOAN

JOAN Cóm va?

JORDI Está tot enllestit.

D' aquí mitj quart arregladas
tindrém ja las papeletas
per fer la gran tupinada.

FER. (Si jo poguès ventá 'l foch
prou lo tupí se os cremaba.)

JOAN Tinch gran empenyo en que porti
lo pare molta ventatja,
perque 'l fill, en Marianet,
ja sabs que ab la noya 's casa.

JORDI No t' amohinis, que la cosa
llisa com la seda marxa.
Ara he passat pel col-legit
y tot va bè. Preparadas
cinch centas candidaturas
tinch, que irán de la butxaca
á l' urna.

FER. (Axís se perdessin
pe 'l camí.)

JOAN Molt bè.

JORDI Ara afaytam.

*(S' assenta y Joan li posa 'l plech y co-
mensa á remullarlo.)*

FER. (Axís se fan regidors
á aquesta terra d' Espanya,
y 's desfán los casaments,
que es lo que á mí mes me mata.)

ESCENA V

Dits y FRANCISCA

FRAN. Escolta: dinas aquí? (A Joan.)

JOAN No pot ser; no puch fer falta
al col·legi electoral.

JORDI De cap modo; es necessaria...

(Joan li ompla la boca d' aigua. Jordi s' axeca tossint. La bacina cau y Francisca dòna un salt.)

FRAN. Qué 'm mulléu!

JOAN Qué tens?

JORDI M' ofego.

M' has omplert la boca d' aigua!

JOAN Ja 't passa?

JORDI Ja m' ha passat.

JOAN Qui 't fa parlar remullante?

(Torna á sentarse Jordi y á remullarlo Joan.)

FRAN. Vindrás á sopar?

JOAN S' entèn.

FRAN. Qué menjarás?

JOAN Qué 'm demanas?

Lo que vulguis.

FRAN. Lo que vulguis!

Y si 'l sopá no t' agrada
t' enfadas. Donam diners,
que 'ls he acabat.

JOAN *(Dera á Jordi ab la bacina y 's fica la ma á la butraca.)*

Sempre gastan

las donas.

FRAN. Per qué menjéu?

JOAN Pren. N' hi ha prou? *(Li dòna diners.)*

- FRAN. Aquesta es falsa.
- JOAN Vols dir?
- FRAN. Vull dir.
- JOAN Tú, que 't sembla?
(A Jordi, que s' aixeca, ensabonat y guayta la pesseta, tornant després á sentarse.)
- JORDI A mí 'm sembla que no passa.
- JOAN Tinch los meus duptes. Qué hi dius?
(A Fernando.)
- FER. Es ben falsa.
- JORDI Qué no acabas?
- JOAN Tot seguit. Tè, pren aquesta.
Quí es que me l' haurá donada?
Potsè 'l ferrè?
- FER. Hi ha tres dias
que no ha vingut á afeytarse.
- JOAN En Sanchez?
- FRAN. Va pagá ab cuartos.
- JOAN Quí haurá estat?
- JORDI Qué no t' afanyas?
- JOAN Vaig.
- FRAN. Potsè 'l fustè.
- JOAN No; aquet
está abonat y no paga
fins al fí de mes.
- JORDI Qué fas?
Mira que 'ls brassos se 'm cansan
de tan tenir la bacina.
- JOAN Quí es que me l' haurá donada?
(A feyant.)
- FRAN. Bè, que farém per sopar?
- JOAN Arrós ab pesseta falsa,
dich ab carn.
- FRAN. Sabs qui ha sigut?
- JOAN Quí?
(Dexa á Jordi.)

- FRAN. El noy de cá la Maranya.
Recordo que 't va pagar
ab una pesseta.
- JOAN Calla;
potser sí que tens rahò.
- JORDI Barber, què hem de fer?
- JOAN May callas!
Es que una pessefa val
trenta quatre quartos. (*Afeytant.*)
- JORDI Ara
val cent céntims.
- FRAN. (*A Fernando.*) Crech que avuy
sortirás d' aquesta casa?
- FER. Sab que si ja no soch fora,
no es culpa meva.
- FRAN. M' agrada
la resposta.
- FER. Com vosté
sembla que 'm vol tirá en cara
el que estigui aquí, responch
que hi soch, perque m' ho demana
l' amo, y perque no quedi
la botiga abandonada.
- FRAN. Sense tú, cóm ho fariam?
- FER. Si hi tè empenyo, me 'n vaig ara.
- FRAN. Per mí tot seguit.
- FER. Molt bè.
Ja ho sent. (*A Joan.*)
- JOAN Tindrè pau á casa?
(*Dexant d' afeytar.*)
Què faig sense cap fadrí?
- JORDI Barbè, acabas ó no acabas?
- JOAN Y tinguém pau y callém.
- FRAN. Me 'n vaig per estar callada. (*Se 'n va.*)

ESCENA VI

FERNANDO, JORDI, JOAN *y després*
MUNICIPAL

- JORDI A veure si ara 'n sortím.
- MUN. Señò arcalde, corrent vinga.
- JORDI Qué passa?
- MAR. Que en el colegio
s' ha armat una tremolina
muy grande. Los enemigos
alborotan y embolican
y un senyor que tracta en olis.
es, de tots, lo que mas chilla.
diciendo que se fan trampas.
- JORDI Axò si que es ben mentida.
(Las farém, no las hem fetas.)
- MUN. Los de la mesa lo cridan
per contenir l' alboroto.
- JOAN Aném corrent.
- JORDI Vaig ab mitja
barba sense afeytar.
- JOAN Qué!
Afányat; no t' entretingas.
(Van per sortir.)
- FER. Qué se 'n va ab lo plech!
- JORDI (Se 'l treu.) Quin cap!
(Ell y Joan surten.)
- FER. Sanchez.
- MUN. Qué vols?
- FER. Vina: digas.
Perderán las elecciones?
- MUN. Fuera cosa nunca vista.
Se pierde cuan de l' embut

se tiene la part petita;
 mas cuan se tè la part ampla,
 se gana siempre. *(Se 'n va.)*

ESCENA VII

FERNANDO *y després* EMILIA

FER. Ni mica
 d'esperansa! Y jo l'estimo;
 també l'Emilia m'estima;
 mes ell vol ser regidor
 y sacrifica á la filla.

EMILIA Fernando.

FER. Ja ho veus!

EMILIA Ja ho veig.

FER. Jo t'estimo molt, Emilia.

EMILIA Jo també.

FER. Ja 'n farém forsa,
 si 'l teu pare vol que sigas
 la dona de don Mariano:
 y axó es una tiranía,
 que jo t'estimo, t'estimo,
 y tú m'estimas, m'estimas...

EMILIA Y sembla qu'estém á estudi...

FER. Y 'l senyò mestre 'ns castiga.

EMILIA M'han dit que avuy surts de casa...

FER. Me 'n treuhen, millor dirías.

EMILIA Fernando!

FER. Emilia!

EMILIA Quín cas!

FER. Com un cabás. La desdítixa
 no pot ser mes gran.

EMILIA Es cert.

FER. Jo estich trist.

EMILIA Y jo estich trista.

FER. Jo tinch ganas de plorar.

EMILIA A mi poch me costaria.

FER. Sabs lo que diu lo romanso
d' en Ruméu y la Julita,
y d' aquells dos de Teruel,
tots morts, perque no volían
que 's casessin? A nosaltres
lo mateix nos passaria:
nos hem de morir de pena.

EMILIA Bè, veurás: tan com morir-se!
Es massa fort.

FER. Tens rahò:
es massa fort. Mes valdria
que 'ns casèssim.

EMILIA Es ben cert.

FER. Farán la nostra desditxa.

EMILIA La nostra desditxa fan.
Ja ho veus, Fernando.

FER. Ay, Emilia!

Ja ho veig. (Pausa.)

A aquest don Mariano,
no sè lo que li diria.

Aquest home deu ser cego.

Qué no veu que no l' estimas?

No veu que ab indiferencia

sempre li parlas y 'l miras?

Desitjo véurel. Desitjo

que vinga y diga...

ESCENA VIII

Dits y MARIANO

MAR. Bon dia.

FER. Vè á propòsit.

MAR. Me 'n alegro.

- Cóm está, noya bonica,
la mes maca que 'ls carrers
de Barcelona trepitja?
- FER. Dexémse de boniquesas
y de carrers, y una mica
fassi 'l favor de escoltarme.
- EMILIA Fernando.
- MAR. Jo 'm dirigia
á n' ella. Ab vosté no tinch
res que veure.
- FER. Bè s' esplica.
Mes com desitjo parlarli...
- MAR. Y com á mí 'm mortifica
que vosté 'm parli...
- FER. Qué diu?
Ara tindrà que sentirme.
(*Posa un silló davant la porta de la botiga.*)
- MAR. Qué fa? (Crech que vol pegar-me.)
Si 'm toca, vènen y 'l lligan
y va á la presò de dret.
- EMILIA Ay Fernando, tranquilísat!
- MAR. Y de la presò á presiri.
Toquim.
- FER. No; l' afeytaría
si no tinguès pel muxí.
- MAR. Jo no m' afeyto en botigas
de carrerò.
- EMILIA Don Mariano,
repari que á tots humilla.
- MAR. (Ja he fet un bunyol.) Vull dir
que jo, bè salta á la vista:
m' entèn? que jo, un senyoret
que figura en la lluhida
societat de Barcelona:

que 's muda tres cops al dia
de vestit, que menja dolces
y passa entre la gent fina
per modelo d' elegancia;
dich, que prou se donaria
per content y satisfet,
si aquell que tan sols es digne
d' esquilar matxos, á mí,
poguès afeytarme. Diga,
respongui á axó. L' he clavat.

FER. Prou l' assento á la cadira
y agafo las estisoras;
y perque ben vritat siga
lo que diu, de franch l' esquilo
tallantli 'ls cabells.

MAR. Indignas
son aquestas paraulotas.
Y tan sols jo puch sentir las
per vosté, Emilia, á qui estimo
y per qui 'l meu cor suspira,
corresponent á l' amor
que sè que 'm professa, Emilia.

FER. Aquest amor no ecsisteix,
perque ella á vosté no estima.
M' estima á mí, sols á mí.

MAR. A vosté? No 'm fassi riure.

FER. Emilia, treulo de duptes.

MAR. Treguil de duptes, bonica.

EMILIA Fernando.

FER. No t' atrevexes?

Lo teu callá 'm mortifica.

No m' estimas?

EMILIA Sí. (Baix.)

FER. Donchs parla.

EMILIA Y la mare?

- FER. No m' estimas.
 MAR. Home, axó ho veu clar tothom
 menos vosté.
 FER. Que m' irrita!
 MAR. Mal educat.
 FER. Figurí
 escapat d' una botiga
 de colls y punys. (*Amenassantlo.*)
 MAR. Assistencia.
 EMILIA Fernando!
 MAR. Assistencia! Vingan!

ESCENA IX

Dits y FRANCISCA

- FRAN. Qué es l' esbalot que hi ha aquí?
 Qué passa? qué significa?
 Tan sols mirante, s' esplica
 que tú 'n tens la culpa, sí.
 FER. No, senyora.
 FRAN. Callá 't mano.
 FER. No callarè.
 FRAN. Calla, dich.
 EMILIA Mare.
 FRAN. Tú esperat un xich,
 perque ara no t' hi demano.
 MAR. Senyora
 FRAN. Calla! Dispensi. (*Veyent que es ell*)
 Parli vosté, que escoltat
 será sempre y respectat.
 FER. Jo no vull que vosté 's pensi...
 FRAN. Desprès de tal esbalot
 y d' habe'l ofés, ben cla
 se veu que axó sols ho fá
 un mal fadrí barberot.

- FER. Y d' estat ja vaig baxant!
- FRAN. Tot seguit pendrás la porta.
- FER. La cosa ja es massa forta,
y á mes de forta, humillant.
- MAR. Axó es l' únich que mereix
un tan gran desvergonyit.
- FER. Pot callá, senyor mosquit.
- MAR. Mosquit jo? Cóm s' atreveix?...
- EMILIA Fernando.
- FRAN. Apártat d' aquí.
- MAR. Li pego. No 'm contindrè.
- FER. A mí pegar-me vosté?
- MAR. Esquila burros.
- FER. Ah! Si!
Donchs ara vaig á esquilà
la teva figura trista. (*L' agafa.*)
- MAR. Ay, que perdo 'l mon de vista?
Assessí!
- EMILIA Fernando!
- MAR. Ah!
(*Se dexa caure en una cadira.*)
- FRAN. L' has mort! Tot fa voltereta!
Ay! ay! (*Idem.*)
- EMILIA Mare!
- FER. Calla! Calla!
- EMILIA Mare! Mare! Ay, ay! Com balla
lo cor! (*Idem.*)
- FER. Emilia! Ay, pobreta!

ESCENA X

Dits y MUNICIPAL

- MUN. Lo señor arcalde ha dit...
Doña Francisca. La noya!
Y él también!

- FER. Quína tramoya!
- MUN. Qué ha passat?
- FER. Res. Tot seguit
porti ayga.
- MUN. Ab qué?
- FER. Ab la bacina.
Fassi com jo. Ja en sí tornan.
Emilia.
(Cada hù ab una bacina tirantlos es-
quitros d' aygua per retornarlos.)
- MUN. Veig que 's retornan.
- FER. No espero la tremolina.
- EMILIA Fernando.
- FER. Ay, filleta meva!
- FRAN. Gran pillo!
- FER. L' altra ja crida
y cridarà sense mida.
Ja surto de casa teva.
Emilia tant estimada,
y may més ja no 't veurè,
molt lluny d' aquí marxarè,
que no 't vull veure casada.
- MUN. No se las pegui tant fortas,
que las paces ya farán.
- FER. Per mí may mes s' obrirán
d' aquesta casa las portas.
Me 'n vaig.
- MUN. Dejándome á mí
ficat en lo ball. Muy bien.
- FER. Vaig per la roba. Al moment,
tot seguit surto d' aquí. (Se 'n va.)

ESCENA XI

EMILIA, MARIANO, FRANCISCA y MUNICIPAL

MUN. Señora arcadesa.

FRAN. Calla.

Insolent.

MUN. Señora.

FRAN. Ets tú?

Ahont es aquell Don ningú?

Ahont ha anat aquell canalla?

MUN. Salió para no tornar.

EMILIA Qué diu? No 'l veurè may mes!

FRAN. Calla. Y bè? *(A Mariano.)*

MAR. Axó no ha estat res.

FRAN. Sanchez, pots aná á buscar
al metje.

MAR. No, si estich bó.

FRAN. Sentis, no 's cansi, reposi,
si vol res mani y disposi
que á casa es l' amo y senyò.

MAR. Moltas gracias.

FRAN. Veus si es fí. *(A Emilia.)*

MUN. Lo señor alcalde ha dit...

FRAN. Pregúntali tot seguit
com se troba. *(Idem.)*

MUN. Diu si aquí...

FRAN. La nostra felicitat
dependeix de tú. *(Idem.)*

EMILIA Està bè.

Cóm se troba?

MUN. Ara ho dirè.

L' alcalde 'm tiene manat
dir...

FRAN. Pots callar? Quín neguit!

MUN. Señora.

FRAN. Encara.

MUN. Señora

si m' estich callado ahora
cóm sabrá lo que m' ha dit?

El assunto es molt urgent.

S' ha terminat l' esbalot

del col·legit, treyent tot

lo mon, á tota la gent;

y com no ha quedat ningú

perque es fora la gent, tota,

ara per fer la patota

es lo moment mes segú.

Y el alcalde m' ha manat

que busque á Jordi, porque

las candidaturas tè...

MAR. Ab lo nom?

MUN. Endevinat:

de su padre. Y 'l inoment bo

es aquet. Si á la urna va

lo paper, cierto saldrá

lo sèu pare regidò.

MAR. Y fins ara has estat mut?

FRAN. Y fins ara no has dit res?

MUN. Si vosté no m' ho ha permés.

FRAN. Hem de guanyá 'l temps perdut.

Es necessari buscarlo.

Noya, vès á casa sèva.

MAR. Jo surto; per la part meva

mirarè si puch trobarlo.

FRAN. Quedat, que surto també,

y cuidat de la botiga.

MUN. Si algú vé á afeitarse? Diga...

FRAN. Arrèglat.

MUN. Ja soy barbè!

ESCENA XII

MUNICIPAL.

MUN. Confessém que es divertit
ser guardia municipal.
Vas de punt? Abaix y á dalt
á passejar dia y nit.
Hay eleccions? A votar;
y si 'l que pert t' amenassa,
municipal, con catxassa
has de escucharlo y callar.
Ay, ditxosas eleccions!
Per forsa som electors,
per forsa fem regidors,
tot per defensá 'ls ciugrons.
Si 'l señor tinent d' alcalde
tiene noys, los portarás
á estudi, y també farás
de niñera; tot de balde.
Y com si esto no fos ré,
aquí me tienen metido
en este lloch, convertido
nada menos que en barbè.
Qué vida esta de tropells!
Qué hago yo en esta botiga?
Sols falta que entre algú y diga:
afeyta y talla 'ls cabells.

ESCENA XIII

Dit y PERE

PERE Qué fas aquí?
MUN. Jo ho sabès!
PERE Vès al col-legi depressa.

- MUN. Me ha ordenado la mestressa
que per res d' aquí 'm moguès.
- PERE Ja 't poden ben esperar.
De buscá á don Jordi vinch.
- MUN. Pero, yo, qué culpa tinch?
- PERE Ja veurás lo que 't dirá
l' arcalde. Vès.
- MUN. Si me 'n vaig
vindrá l' alcaldesa y renya.
- PERE Si 't quedas, l' arcalde, llenya.
- MUN. Pues digam tú lo que faig.

ESCENA XIV

Dits y FERNANDO

- MUN. Llegas á punto.
- FER. Qué hi ha?
- MUN. Que-me voy.
- FER. Qui 's queda aquí?
- MUN. Y qué me cuenta usté á mí?
- FER. Es que aquí no 'm puch quedá.
- MUN. A tú 't dexo la botiga. (*Se 'n va.*)
- FER. Eh?
- PERE Te 'n vas?
- FER. Soch desgraciat.
- PERE A l' Emilia has oblidat?
- FER. Tan de bó! No sè que 't diga.
Sols me queda una esperansa,
y es que 's perdi l' elecció.
- PERE Y cap més?
- FER. No.
- PERE Si es axó.
no pots tenir cap confiansa.
Ara á l' urna ficarém
las candidaturas. Mira.

- FER. No, que 'l cervell se 'm regira
al pensarhi.
- PERE Quín mal fem?
- FER. Si 'l pare de don Mariano
regidor surt elegit,
ella 's casa tot seguit.
- PERE Ab l' Emilia aquell fulano?
No sab qu' es un tarambana.
informal, un cualsevol?
Al sèu pare ningú 'l vol
per regidor. Mes se mana
que 'n surti, y n' ha de surtí.
- FER. Potser ningú 'l vota?
- PERE No.
- FER. Y si á l' urna no va axó?.. (*Per las candi-*
daturas.)
- PERE Ni un vot tindrà.
- FER. Tú ets aquí
qui pot salvarme. Amich meu.
Jo crech que 'm poso malalt.
Ay! Lo cor toca 'l timbal.
Jo sempre he estat amich teu.
Ja de petits
- PERE Jo' també.
y estich disposat á tot.
- FER. Si es vritat, encara pot
ser ditxós aquet barbè.
Escolta lo que 't demano,
y recorda que amichs som:
d' aquí s' ha d' esborrá 'l nom
del pare de don Mariano;
y en lloch sèu hi posarás
lo del pare de l' Emilia,
y axís jo entro á la familia.
- PERE Y axís regidò 'l farás?
Noy, s' hi poden dexá 'ls dits.

- FER. Salvam! Cuan nos casarém,
convidat, y 't donarém
cuatre capsas de confits.
Tú ets un bon amich. Eh? Si?
- PERE Fet! Ab poch temps canbiarè
los noms. No sè com treurè
al senyò Joanet d' allí
y á en Jordi; que si ells ho veuhen,
no 's pot fer res.
- FER. Es vritat.
Un medi! Ja l' he trobat
y tú veurás com los treuhen,
ben aviat y sens fatiga.
Vaig aquí aprop; á la bora.
Ah, tú; mentres jo soch fora
tinch compte de la botiga. (*Se 'n va.*)

ESCENA XV

PERE

- PERE Si no sè afeytá! Enterats.
Ja soch barbè. Res! Espera.
No hi ha qui fassi carrera
d' aquestos enamorats.
Lo pensament es molt bo:
sens' somiarho ni pensarho,
sens' pensarho ni somiarho,
convertit en regidò
tindrèm l' arcalde del barri.
Cuan don Joan surti elegit
en lloch de l' altre, quín crit!
No s' armará poch xivarri!

ESCENA XVI

Dits, EMILIA, després FERNANDO

EMILIA En Jordi no 's troba en lloch.

PERE Ja l' he vist jo. Estás molt trista.
Si no m' enganya la vista
sembla que has plorat fa poch.
Anímat.

EMILIA Puch está alegre!
No sabs que 'm volen casar
ab qui no puch estimar?
Y quin porvenir tan negre!

PERE No t' hi casas.

EMILIA Fos axí!
M' enganyas. Ja no veuré
mes á en Fernando.

PERE Per qué?

EMILIA Ha marxat.

PERE Si 'l tens aquí.

EMILIA Fernando!

FER. Emilia!

PERE Un instant

FER. Vès corrents. D' aquí un ratet
en Jordi y 'l senyó Joanet.
del col-legit sortirán.

PERE Qué has ideat?

FER. Cosa sencilla:
dirá á l' amo una persona:
Corri que á la seva dona
la portan ab la camilla,
que un fort desmay li ha donat;
y á en Jordi que ella ha caigut
y la closca s' ha romput.

PERE A esborrar! Ja 't veig casat.

- FER. Escolta.
- PERE Qué?
- FER. Jo voldria
saber, sens perdre un moment,
que ja es de l' Ajuntament
ell, lo pare de l' Emilia.
- PERE Ho tindrás per cosa certa
si aquí envio una persona
que digui...
- FER. Una cosa bona.
- PERE Digui: Victoria complerta. (*Se 'n va.*)

ESCENA XVII

EMILIA y FERNANDO

- EMILIA Qué vol dir? Qué significa?...
- FER. Qué significa? No, res.
- EMILIA Per qué no parlas?
- FER. No puch.
- EMILIA Malas noticias!
- FER. Callém.
- EMILIA No m' estimas!
- FER. Perque callo?
Donchs escolta.
- EMILIA Ja ho sabré!
- FER. Per lo mateix que t' estimo,
com un mut callat tu 'm tens,
que si una paraula escapa,
pot desferse 'l casament.
- EMILIA Y don Mariano?
- FER. No 'n parlis;
no pensis mes ab aquest.
- EMILIA Jo no hi penso, mes los pares...
- FER. Dexam fer; jo ja m' entench
y ballo sol. Ay, Emilia,

y qué n' estich de content!
Riu com jo; estigas alegre.

EMILIA Que riga. De qué riurè?

FER. Riu.

EMILIA Ja he rigut. Ara explicam:
perqué he rigut?

FER. Per que tú ets
la mes bonica y mes maca...

ESCENA XVIII

Dits y FRANCISCA

FRAN. Altra vegada! Al carrè.
Tot seguit passa la porta;
y tú...

FER. Escoltim un moment,
donya Francisca.

FRAN. Qué vols?
Veig que ja tens un xiquet
de modos; mes ab la noya
no hi pensis mes.

FER. (No pot ser.)

FRAN. Callas?

FER. Com veig que s' enfada.

FRAN. Ab motiu.

FER. (Ja 't sentirém
cuan sápigas que t' han dut
ab la camilla.)

FRAN. Qué tens?
Semblas tonto. A aquesta casa
no pots estarhi.

FER. (Ho veurém.
Cuan sabrás qu' ets regidora
cambiarás, n' estich ben cert.)

EMILIA (Tremolo.)

- FRAN. De la botiga
te 'n vas, y no tornis més.
- FER. Si me 'n vaig, qui afeytará?
diguí, qui talla 'ls cabells,
sent l' amo fora?
- FRAN. Ningú.
Tú te 'n vas ara mateix.

ESCENA XIX

Dits y LLUISA

- LLU. Ja han trobat á en Jordi.
- FER. (Es ella;
s' ha romput lo cap; y es cert
que no 'n sab res.)
- FRAN. L' han trobat?
- LLU. Ha estat en Pere, que tè
aquells paperots. Qué passa?
La veig encesa.
- FRAN. Ja ho crech.
Y es aquest poca vergonya...
- FER. Aguanta, noy!
- FRAN. Sols aquest
qui tè la culpa de tot.
Tambè, tú, Emilia, la tens.
- EMILIA Si callo...
- FER. No tè cap culpa.
- FRAN. No 't demano 'l teu parer.
Axís que 'l meu marit vinga,
axís que vinga en Joanet,
d' un grapat te treu d' aquí.
Ja es aquí. A l' últim vèns.
Tú no saps lo que aquí passa...
- (A Joanet.)

ESCENA XX

Dits y JOAN

JOAN Sí; m' ho han dit ara mateix,
y he vingut volant, depressa.
Mira 't, he perdut l' alé.
Cóm estás?

FRAN. Es impossible
estar pitjor.

JOAN Tú, corrent,
digas al metje que vinga. (*A Fernando.*)

FER. (*Ara vè 'l bó.*)

FRAN. Qué ha de fer
lo metje aquí?

JOAN Ahont t' has fet mal?
Has caigut? Digas, has pres
aygua naf? L' apotecari
no t' ha donat cap remey?
Parla, esplicat, digam prompte...

FRAN. Estás boig? Si no tinch res.

JOAN Ja t' ha passat! Ay, Francisca!
Quin susto tan gran, á fe,
al saber que ab la camilla
t' han portat aquí.

FRAN. A qui es
que han portat los camilleros?

ESCENA XXI

Dits y JORDI

JORDI Es aquí? Ay, sí; ja 't veig.
T' has fet molt de mal?

LLU. Quí, jo?

FER. (*Ara si que emboliquém.*)

- FRAN. Potser sí que ab la camilla
també l' han portada?
- LLU. Qué?
- JOAN Veig que vols tranquilisarme.
- JORDI Tú vols calmarme, ja ho veig.
- JOAN Com te trobas?
- JORDI T' has curat?
- LLU. Potser sí que no sabém
que estém malaltas! Escóltam.
á mí no m' ha passat res.
- FRAN. Jo estich bona, ben rebona,
y no comprench á que vè
lo desmay y la camilla.
- LLU. Y jo 'l mateix repetesch.
- JOAN Y 'l recado que he rebut?
- JORDI Y 'l mèu, qu' era molt urgent?
- FRAN. Recado? Joanet, qué 't passa?
- LLU. Recado? Jordi, qué tens?
- JOAN Ah, pillos!
- FRAN. Joanet.
- LLU. Qué crida?
- JOAN Mes que pillos! Ja ho comprench.
Jordi, Jordi! 'ns l' han fregida!
- FER. (Cert.)
- JOAN Del col-legi 'ns han tret
ab enganys, y fora 'ls dos
han fet la patota! Aném
depressa, corrent, volant.
Potse hi arribém á temps.
- FER. (Si ara tornan al col-legit
estich perdut. Qué farè?)

ESCENA XXII

Dits, ANTON y després MARIANO

- ANTON Victoria complerta!
- JOAN Qué?
- FER. Viva! Vinga una abrassada. (*L'abrassa.*)
- ANTON Estich molt débil.
- FER. (Guanyada
tinch la partida!) (*Ap. á Emilia.*)
Aném bè.
- JOAN Qué 't tornas boig? (*A Fernando.*)
- EMILIA (Bè 'n tinch pò.)
- MAR. (*A Joanet.*)
Jo he vist com las hi ficaban
y després l' urna tancaban.
Lo papá ja es regidò. (*A tothom.*)
- FER. (Lo senyò Joanet, vols di.)
- MAR. Axó s' ha de celebrar
ab un diná.
- ANTON (Ab un dinar.)
- JOAN L' enhorabona.
- FRAN. Sí.
- JORDI Sí.
(*Escepció feta de Emilia y Fernando,
tots felicitan á Mariano.*)
- EMILIA Digas, qué tambè riurè?
- FER. Que no veus que estich content.
Tindrà un final excel·lent
l' auca del fadrí barbè!

TELÓ.

Acte tercer

Menjador d' una fonda de porcions. Taulas paradas. Porta al fons, á dreta y esquerra. Gent menjant á las taulas.

ESCENA PRIMERA

FRANCISCA, LLUISA, JOAN, JORDI y MOSSO

JOAN Bè, d' un cop determineuse.

JORDI Home, axó de sopa fa...
 No ho sè que fa.

JOAN Fa que 's posin
 molt retribè 'ls altres plats,
 y si es sopa ab mandongüillas,
 no hi ha mès que demaná.

FRAN. No 'n vull perque no m' agrada.

JOAN No 'n menjis.

FRAN. Ho has dit abiat.
 Menjo de tot lo que surti.

JOAN T' enfitarás y estarás
 malalta.

LLU. La rahò li sobra.

JOAN A mí?

LLU. A n' ella.

- JOAN Fòra estrany
que os poguéssiu fer la contra.
- FRAN. Axó voldriau.
- LLU. Que es cas.
- FRAN. Com son tant re de bò 'ls homes!
- JORDI Poch á poch!
- JOAN Podrèu callar?
- FRAN. No vull sopa ab mandonguillas.
- JOAN Fora sopa.
- MOSSO Un altre plat.
- JORDI Estofat. Qué os sembla?
- LLU. Bè.
- JORDI Que n' hi hagi forsa.
- MOSSO Abundant.
Després?
- FRAN. Peix.
- LLU. Que siga llus.
- JORDI Y que no estiga malalt.
- MOSSO Es llus de tota confiança.
- FRAN. Y quatre fullas d' ensiám.
- LLU. Y olivetas.
- JORDI Y 'l rostit?
- MOSSO Pollastres.
- JORDI A mitj per cap.
- MOSSO Entesos. Dintre mitja hora
ja estarà tot arreglat.
Vaig! *(A un que pica.)*
- JOAN Sabs, Jordi, que 's prepara
un tip de ca 'l general.
- JORDI L' hem guanyat.
- JOAN Ja ho crech. Nosaltres
l' hem fet regidò.
- JORDI Es vritat,
que 'ls vots que heu ficat á l' urna,
son los únichs que tindrà.

Ah! y siga l' enhorabona
senyora arcaldesa.

FRAN. Y tant.

Tambè á vostés puch donarla:
Jordi, serà arcalde abiat.

LLU. Y vosté casa á la noya.

JOAN Y es un partit principal.

FRAN. Lo sèu pare es regidor.

JOAN Res: la sort se 'ns ha ficat
á casa.

JORDI Torno al col·legit.

JOAN No fassis falta.

JORDI Qué es cas!

Torno aquí dintre mitja hora.
Cóm que 's tracta de menjar!
Vèns?

LLU. Aném.

JOAN Jo encara al mosso
vuy parlarli. (*Se'n van Jordi y Lluisa.*)

ESCENA II

FRANCISCA, JOAN y MOSSO

FRAN. Hem acabat?

JOAN No, que 's tracta d' una cosa
que es important, important.
Escolta; vina. (*Al Mosso.*)

MOSSO Qué vol?

JOAN Don Mariano es qui ha ordenat
lo diná y es éll qui paga.

MOSSO Ja veurá; axó es altre cant.
A n' ell no l' he vist.

FRAN. No tingas
cap pò.

MOSSO Ni 'l conech.

- JOAN No hi fa
res.
- MOSSO Si del dinar responen
vostés...
- JOAN Respòndren! Veurás.
De menjarlo ja 'n responch...
- MOSSO Y si l' amo 'l pert?
- FRAN. Tú sabs,
Joan, que es un jove de prenas,
un jove de qualitats,
y no vull que consentxis
que 's posi en dupte un instant
si paga ó no. Tú 'n respons.
- JOAN Oh, en responch!
- FRAN. Y s' ha acabat.
- MOSSO Si ell diu que sí...
- FRAN. Ja está dit.
- MOSSO Ell no diu res.
- FRAN. Parlarás?
Vols que quedi malament?
- JOAN Jo 'n responch.
- MOSSO Donchs prou n' hi há.
Vaig! *(Pican.)*
- JOAN Francisca, sabs que 'm sembla
que hem fet un gran disbarat?
Tinch pò, y molta, de que al fí
jo haurè de pagá 'l dinar.
- FRAN. Aném, que no vull sentirte.
Un jove que ha demanat
á la noya, bè mereix...
- JOAN L' ha demanada?
- FRAN. No tant;
mes crech que dintre pochs días
la demana. Qué 's dirá,
si 's sab que per un moment,

per un tant sols, tú has dubtat
si responías ó no
del dinar?

JOAN Y qué dirán
si no 'l paga ell y á mí 'm portan
lo compte, y l' haig de pagar?

FRAN. Joanet!

JOAN Francisca! Que 'ns miran.
Callém.

FRAN. Callada.

JOAN Callat.

ESCENA III

Dits y FERNANDO

FRAN. Cóm ets aquí, bona pessa?

FER. Com vosté m' estima tant,
axís que 'm veu ja 'm demostra
lo sèu carinyo.

FRAN. Ja sabs,
que á la botiga no hi entras;
ni passis may per devant...

JOAN Dona, ja es fora de casa,
ab sentiment mèu; ben clá
hó dich.

FRAN. Abónal!

FER. Jo sento
molt la mala voluntat
que no merexo; y pot ser
que abiat se 'n convencerá.
Vosté vol ser regidor...

FRAN. Perque tè mérits bastants
per sèrne.

JOAN Axó si qu' es cert.

FRAN. Qué ho dubtas?

- FER. Tan lluny està
de mi 'l dubtarne, que afirmo
que 'n serà mes abiat
del que vostés creuhen.
- FRAN. Cóm?
Que potser tú l' en farás?
- FER. Qui sab!
- JOAN Veig qu' estás de broma.
- FRAN. Qué fas regidors?
- FER. Qui sab!
Recordis del que li dich.
- FRAN. Cuán, respon?
- FER. Avuy.
- JOAN Vritat?
Pot ser sabs alguna cosa?
- FER. Pot ser sí.
- JOAN Parla.
- FRAN. Fas cas
d' aquet tarambana?
- JOAN Sembla...
- FRAN. Qué 't sembla?
- JOAN Que has fet molt mal
de tréurel de casa. Entèns?
Escolta: dígam que sabs.
- FRAN. Joanet!
- JOAN Francisca!
- FRAN. Que 'ns miran.
- JOAN Callém.
- FRAN. Callada.
- JOAN Callat.
- FRAN. Sortím.
- JOAN Aném.
- FER. Repetexo:
será regidò.
- JOAN Es vritat?

FRAN. Anèmsen d' una vegada.

FER. Será regidò; ho serà.

(*Se 'n van Joan y Francisca.*)

ESCENA IV

FERNANDO y MOSSO

Mosso Qué 't porta aquí?

FER. Crech qu' avuy
hi ha gran festa?

Mosso Un bon dinar;
á aquesta matexa sala.

Aquí la taula tindrán.

Ja comensan á posarla.

(*Surten dos mossos y paran la taula
al mitj.*)

FER. Jo á la saleta d' allá
m' estarè. Mes un favor
de tú necessito. Cap
d' ells ha de saber que estich
aquí.

Mosso Es ben fácil callar.
Res més?

FER. Res més.

Mosso Ja ets servit.

FER. Entro á la sala.

Mosso Endevant.

Jo vaig á cantá.

FER. Alguna ária?

Mosso No: els plats que m' han demanat.

ESCENA V

MOSSO, GENT *que segueix menjant. Després*
MUNICIPAL

Mosso *(Cantant com acostuman los mossos de fondas de raccions.)*

Dos plats de sopa d' aquélla;
poséu mitj plat de fidéus;
un de carn d' olla ab carn magre;
cuatre plats d' arrós ab peix;
mitja de secas ab un
municipal.

MUN. *(Entra.)* Y axó qu' es?

Mosso Monjetas ab arengada.

MUN. Fuera estrany que no rebém.
Si encara fueran con pollo,
mas pasable.

Mosso Bè, qué tens?
Cóm estás Sanchas?

MUN. Cremado,
porque esta vida que fem
no hay ya quien pueda sufrirla.
Comienza el gacetiller
dels diaris, y nos pega.
Te mandan fer tenir nets
los carrers, y cuando avisas,
las donas semblan llampechs
y 't llenan de fástichs. Luego
vigila per tot; y á mes
no 't passi sin saludarlo
cap regidor ó estás fresch;
y á la fin, per descansar,
te hacen ir con el carret
y 'l llás dels gossos, sentinte

tot alló que diu la gent;
y que dice cosas grossas!
Lladra 'l perro, lladran ells;
se forma 'l corro, y tu al mitj
aguanta 'l xáfeh seré.
Luego vienen votacions,
com ara, y sempre corrent
vas d' un colégit á l' altre
á votar per los ausents:
á las ocho 't llamas Pablo
en lo col-legit primer;
á las nueve ets don Fernando,
cirugíá y metje: á las deu
eres un gran fabricante
que se llama don Rafel;
á las once soy don Cosme
abogado, que d' ofech
pateix y no surt de casa;
á las doce soy marqués
y por él voto; y no paro
y al col-legit sis, estém
votant per un boticario,
y llego al col-legit set,
y per un federal voto
al candidat del govern;
sabatè al col-legit vuyt;
al nou soch un ingeniè;
á baxar torno d' estat,
sent barbè al col-legit deu;
á l' once vench cansalada
y mato porch cuando es temps;
al doce cambio d' ofici
y ya soy bacallaner;
al trece tengo botiga
de betas y fils. Lleguém

al catorce y per don Joan,
 propietario del carrer
 de 'n Tantarantana voto.
 Y de este modo en poch temps,
 soy metje y soch propietario,
 cansaladero y barber,
 comerciant y fabricante;
 subo y bajo en un moment
 de sabatè á potentat,
 y de noble á esperdanyer;
 faig tots los papers de l' auca,
 y després d' haberlos fet,
 cuan tens gana de dinar,
 per los bigotis te sents:
 mitja de secas ab un
 municipal; lo que es
 monjetas ab arengada.
 N' hay per tirar lo barret
 al foch!

Mosso No t' enfadis, Sanchas,
 porque avuy dinarás bè.
 Mirat: ja paran la taula.

MUN. Ellos comerán muy bien.
 A nosotros pels treballs
 sempre nos troban. Despues,
 al tratarse de comidas,
 si t' he vist, no sè quien ets.

(S' assenta á la taula de la esquerra.)

Mosso Qué menjas?

MUN. Lo de costúm.

Mosso Ho endevino. Portarém
 mitj d' escudella?

MUN. Pero...

Mosso T' entiendo: que siga ple
 lo plat.

MUN. Si al fondo de l' olla
hi quedava algun tallet
descuidado...

Mosso Just: l' agafo
com tú als electors, y xech!
á l' urna. *(A un que pica.)*
Vaig. Vint y vuyt,
y bon profit.

ESCENA VI

Dits, PERE, *després* FERNANDO *y al final*
ANTON

PERE Tú. Ahónt es
en Fernando?

Mosso Es allí dins.

PERE *(Fa senyas. Surt Fernando.)*
Un minut. No tinch mes temps.

FER. Digas.

PERE Ja son dintre l' urna
las papeletas. No crech
que vinga res á espatllarho.

FER. Ja es regidor?

PERE Sí, ja tens
regidò al sogre, es á dir
al que ho será. Vaig corrent
al col-legit.

FER. Jo allí dintre. *(Se 'n va.)*

PERE Aném, no puch perdre temps.
*(Nos ha vist. Si aquest parlava
jo quedaba compromés.)*
(Per lo senyor Anton.)

Vosté es callat?

ANTON Sí senyor.

PERE Donchs, espero que vosté
 callará. Jo li suplico.
 Ni mitja paraula. Entén? (*Se 'n va.*)

ESCENA VII

MUNICIPAL, MOSSO, ANTON, BITLLETAIRE,
 VENEDOR y GENT

ANTON No; no entenich res: ni una mica.
 Qué voldrá dir?

Mosso (*Al senyor Anton.*) Menjarém
 sopa, macarrons ó betas,
 escudella?...

ANTON Menjarè...
 (Quina paraula! Menjá!)
 Mitj de sopa, y afanyéms.
 (Menjá! Verb de la primera,
 y molts dias per mí es
 de la derrera.) Y la sopa?
 Tinch molta pressa. No 'm sents?

Mosso Sopa, mitj, per un senyó
 que va depressa. (*Cantant.*)

BIT. Bitllets?
 Qué vol la grossa? El deu mil
 quatre cents vuytanta set.
 Vol un décim?

ANTON Qué traurá?

BIT. Segú.

ANTON La rifa ó 'ls diners
 de la butxaca?

BIT. En vol un?

ANTON Cuán se treu?

BIT. Lo dia tres.

ANTON Y cuán costa?

BIT. Deu pessetas.

ANTON Vosté no m' ha mirat bè.

BIT. No l' entench.

ANTON Mírim.

BIT Ja 'l miro.

ANTON Faig cara de tenir deu
pessetas, que fan dos duros?
Sant cristiá! si jo tinguès
deu pessetas, y quín tip
me feya d' arrós ab peix!
Hi ha tres anys que estich cessant,
y menjant mitjos passém,
esperant que 'ls meus governin,
y may governan los meus!

BIT. Vol un décim? Hi ha la grossa.

(Al Municipal.)

Prénguil y veurá com treu.

MUN. Un décim, jo, sant varò?
Si no he arribat á un enter
may d' escudella, cóm puch
pendre un décim de billet?

(Lo Bitlletaire va á l' altra taula.)

ANTON Aquet es dels mèus. Company,
vinga la má.

*(Lo Municipal s' axeca de la taula y li
dóna la má.)*

MUN. Vosté es
del cuerpo?

ANTON Company de mitjos
d' escudella. Soch d' aquells
que s' erran d' un punt per treure.

MUN. Pues yo no, que siempre he tret.
Mi padre volguè que 'ls llibres
aprendiera, y cuan vinguè
el tiempo de los exámenes,
de ellos vaig treure un sospés.
El any de la meva quinta

trech lo número primer,
 y ab ell vaig treure un fusil
 y una motxilla. Ja veu
 que es suerte. Passats sis mesos
 entro en foch, y de él saqué
 un balazo, y quatre mesos
 á l' hospital bien estés.
 Una vez compré un billete
 á un noy, no sé á quín carrer,
 y trech la gorda.

ANTON La grossa!

MUN. Cuan voy á cobrá 'l billet
 veig que 'l xicot m' ha estafat,
 que era del passat sorteig,
 y en lloch de sacar la grossa,
 una enrabiada sols trech.

ANTON Gran pillo!

MUN. Lo mismo dije,
 mas no me sirvió de res.

ANTON Cuan menos, vosté ha menjat,
 y jo sols de temps en temps.
 Veu la levita que porto?
 No 's sab lo que fou ni 'l que es.
 Veu l' armilla? Ni 'ls botons
 s' hi tenen. Veu lo barret?
 Ningú sab cuan ha nascut,
 y...

ESCENA VIII

Dits, MOSSO, després PAU y ROSETA

Mosso I' escudella. (Lo senyor Anton y 'l
 Municipal prenen cada hù lo seu plat y
 van á sentarse á la taula de l' esquerra.
 Lo senyor Anton dexa lo barret damunt
 d' una cadira de la taula del mitj.)

- ANTON Molt bè.
- MUN. (Casi me ha llenado el plato.)
- ANTON (Quin mitj tan escás ha fet.)
- MUN. Yo quisiera recordarme
ahont l' he vist.
- ANTON Molt fácil es:
donava candidaturas
á la porta.
- MUN. Sí, es molt cert.
- ANTON Com ara ja falta poch
per l' escrutini, un moment
aprofito per menjar.
- MUN. Los regidors ja están fets.
- ANTON Lo primer don Lluís Marfuga,
que es pare d' en Marianet.
- MUN. Aquí viene.

ESCENA IX

Dits, MARIANO y MOSSO

- MAR. Ahónt es l' amo? (*Picant fort*)
- MOSSO Vaig. *sobre una taula ab lo bastó.*)
- MUN. Qué no sab á que vè?
Per lo dinar.
- ANTON Un dinar! (*Alsantse.*)
- MAR. Cóm estém?
- ANTON (Si 'm convidès!) (*Acostantse.*)
- MOSSO La taula ja está parada.
- ANTON Don Mariano; si 'm permet,
la cordial enhorabona...
- MUN. (Potsè 'm convidi! Probèm.)
(*Acostantse.*)
- MAR. Quíns plats?
- ANTON Ab molta alegria
he sabut que vosté es...

- MOSSO Un llus molt gros.
 MUN. Per molts anys.
 MAR. (Calla: qué volen aquets?)
 Díguin.
 ANTON Jo la enhorabona
 per la elecció...
 MUN. Y jo també.
 MAR. Moltes gràcias.
 ANTON (No 'm convida.)
 MUN. (De convidar no 'n diu res.)
 ANTON (Ja 'm veig lo dinar perdut.)
 MAR. Després del llus?
 ANTON Bè mereix...
 MOSSO Un estofat fins allí.
 MUN. Yo he estat al col-legit.
 MAR. Bè.
 ANTON Jo també he treballat molt.
 MAR. Ja 'ls hi he dit que 'ls hi agraesch.
 Ara tinch feyna. Dispensin.
 ANTON No 'ns convida? (*Al Municipal.*)
 MUN. Donchs torném
 al mitj d' escudella.
 ANTON Anemhi.
 MAR. Estich cansat. Bè, quín preu?
 Sentemse. Ay!
 (*S' assenta damunt del barret del se-
 nyor Anton y dóna un salt.*)
 MUN. Qué tè?
 MOSSO Qué passa?
 MAR. M' he assentat sobre un barret.
 ANTON Lo mèn.
 MAR. Dispensi. (*Fol arreglarlo.*)
 ANTON Cuidado. (*Preventli.*)
 MAR. L' he axafat y 'm sab molt greu.
 ANTON Tants cops y tantas vegadas

al infelís lo mateix
li ha passat, que casi casi
aquest barret es masell.
Dexi que l' arregli jo;
vosté 'l faria malbè.
perque no sab que 'l sostinch
ab pastetas y papers,
que després tenyexo ab tinta.
(Ara 'm convida. Probém.)
Avuy dínan?

MAR. Sí, senyó.

ANTON Per la meva part he fet...

MAR. Ah, sí. Gracias.

ANTON (Ja 'm convida.)

He treballat molt.

MUN. Tambièn

jo he treballat.

MAR. L'is hi estimo.

ANTON (Convidat!)

MAR. Denostraré

lo que aprecio 'ls seus esforços,
lo que aprecio 'ls seus serveys...

MUN. } (Convidantnos á dinar!)

ANTON }

MAR. Convidantlos...

MUN. } Ah!

ANTON }

MAR. A que aném

á casa perque coneguim
al papá.

MUN. } (M' ha dexat fret.)

ANTON }

ANTON Torném al mitj d' escudella. (Al Muni-

MUN. No 'ns queda cap mes remey. cipal.)

(S' assentan.)

- MAR. Ab tú entesos. Sobre tot
que al dinar no hi falti res.
- MOSSO Vènen aviat?
- MAR. Tot seguit. (*S' en va.*)
- ANTON Mosso.
- MOSSO Ja vinch. (*S' en va.*)

ESCENA X

MUNICIPAL. ANTON, *després* EMILIA

- ANTON Cóm estém?
- Aquí, ja vinch, vol di anarsen.
Donchs lo diari llegirè (*Lo pren.*)
mentres que 'm portan lo broquil.
- MUN. Menja broquil?
- ANTON Qué hi farém?
- Es un plat molt económic
y que atipa. Hi tirarè
oli á dojo, que no 's paga;
tot aquest pá hi sucarém.
que 'm porto 'l pá. y podrán dir
que he begut oli.
- EMILIA Ahónt es
en Sánchez? Ah! Diu lo pare
que hi vagi sens perdre temps.
- MUN. Sense acabar de dinar?
- EMILIA Diu que es un assumpto urgent.
- MUN. Cuándo sacaré la grossa
per dexar l' ofici aquest! (*S' en va.*)

ESCENA XI

ANTON, EMILIA y FERNANDO

- ANTON Per entreteni la gana
lo llegirè. Comensém
pe 'l folletí. (*Llegeix.*)

- FER. Emilia: escolta.
- EMILIA Ets tú.
- ANTON Sí; enamorament,
com de costum. Ara 's veuhen.
Sapiguém lo que diu ell.
- FER. De casa teva he sortit,
mes sè bè que hi tornarè,
que si ara la teva mare
es contraria al casament,
dintre de molt poca estona
sufrirá un cambi complert.
- ANTON Vejám que li respón ella.
- EMILIA No 't comprench. Te veig content
y á mí la tristesa 'm mata,
perque ara mes insisteix
en que 'm casi ab don Mariano.
- ANTON Quína novela! Ja 's veu:
dos s' estiman y festejau,
y la mare no 'n sab res.
Ara ell li diu: yo te quiero...
- FER. Jo t' estimo. El pensament
tan sols veu la teva imatje.
- ANTON Ella respon al moment:
con júbilo...
- EMILIA Ab alegría,
Fernando, 't sento. Per qué
no vols dirme lo que sabs?
- ANTON Ara sabré: lo plan d' ells.
- FER. Puch parlar, mes t' ecsigexo
que 'm guardis secret. No es
lo pare de don Mariano
lo regidor.
- EMILIA Axó es cert?
- FER. Ho es lo teu pare.
- EMILIA Qué dius?

- ANTON Un plan ben tramat. Molt bè.
 FER. Jo l' en he fet.
 MUN. (*De fora.*) Por aquí.
 EMILIA La veu d' en Sanchez.
 FER. Torném
 á l' amagatall.
 ANTON Y acaba
 aquí 'i folletí.
 FER. Qué veig? (*Per lo senyor*
 Vosté es callat? (*Anton.*)
 ANTON Sí, senyor.
 FER. Donchs espero que vosté
 callará. Jo li suplico.
 Ni mitja paraula. Eutèn? (*Se 'n va.*)
 ANTON (*No; no entenich res; ni una mica.*
Ja van dos, y res comprench.)
 EMILIA (*Es aquell senyò! Ens ha vist.*)
 Vosté es callat?
 ANTON Sí, y van tres.
 EMILIA Callará? Jo li suplico.
 Ni mitja paraula. Entèn?
 ANTON (*Res comprench ni sè que volen.*)
 EMILIA Que vè gent. Calli.
 ANTON Callém.
 (*Perque voldrán tots que calli?*
Potser jo no sè que sè
algun secret.)

ESCENA XII

ANTON, EMILIA, LLUISA y JORDI (*los dos*
mudats.) MUNICIPAL

- MUN. Aquí torno.
 Total m' ha cridat per res.
 EMILIA Sanchez, que ha vist al meu pare?

- MUN. Lo he vist y vengo corrent
per acabar de dinar
é ir al col-legit després.
- JORDI Y tú, Emilia, vès á casa
á mudarte. Tè: no 'ns veus
á nosaltres? Ben bonica
pósat, que 'l teu nuvi vè.
- EMILIA (Ditxòs nuvi!)
- LLU. Quína sort
la teva!
- EMILIA Molt gran. (*Ironia.*)
- JORDI Ja ho crech.
- LLU. Regidò 'l sogre!
- JORDI Figúrat!
- EMILIA Figúrinse!
- LLU. Y tal!
- EMILIA (Aném
per no sentirlos.) (*Se 'n va.*)
- JORDI No tardis.
Senyò Anton, qué fa vosté?
- ANTON Estich esperant lo broquil.
(*Pica ab las mans.*)

ESCENA XIII

LLUISA, JORDI, MUNICIPAL, ANTON
y MOSSO

- Mosso Aquí estich. Qué menjarém?
- ANTON Broquil. Pa, no: ja me 'l porto.
- Mosso Está molt bè. Posaréu
broquil, mitj, per un senyò
que 's porta 'l pa. (*Cantant.*)
- ANTON Tú, insolent;
si 'm porto 'l pa, es perque sí.

No vuy broquil ni vuy res
d' aquesta fonda de sisos.

MOSSO (*Cantant.*) Alto 'l broquil!

ANTON Cóm s' entèn?

Desvergonyit.

MOSSO Si m' insulta.

d' un bufech se 'n va al carrer.

ANTON Amenassarme á mí, un home
que ha vist terra de valents,
que al siti ha estat de Gerona.

JORDI Cóm? Y ja era nat vosté?

ANTON Sí, senyor.

LLU. No era l' any vuyt?

ANTON Es que del siti parlém
ahont se troba edificada
la ciutat, que es lo mateix.

JORDI Tot son sitis.

ANTON No tolero
que vingui un mosso insolent...

MOSSO Vosté!

JORDI Calma.

ANTON Aturim, Sanchas.

MOSSO Sanchas, que jo 'm perdrè
si no 'm deturas.

MUN. Silencio! (*S' axeca.*)

(Está vist que aquesta gent
no 'm deja comer ab calma
lo mitj d' escudella.) Estém
per barallas?

ANTON Sanchas!

MUN. Sanchas.

JORDI Posa pau.

LLU. Sí.

MUN. Ja no hi es
en Sánchez: aquí sólo hay

la ley y l' Ajuntament,
 excelentíssim señor
 que á Barcelona regeix,
 que á tots ordena que cailin
 por mi voz y por mi veu.
 Cóm estém? No ha habido ofensa,
 perque tan tú com vosté,
 y tanto vosté com tú,
 y tú y vosté y los demès,
 tots vehins de Barcelona...
 Y per lo tant olvidéu
 lo passat y bons amichs.

JORDI Tè rahò.

LLU. Ja ho crech que 'n tè.

JORDI Sanchas, parlas com un llibre.

LLU. Tant, que 't recomanarém
 perque 't fassin cabo.

MUN. Gracias.

MOSSO Per mí acabat. *(Se 'n va.)*

ANTON Jo 'l mateix.

JORDI Axins m' agradan los homens.
 Mirin es molt tart, y crech
 que ja fan falta al col-legit,
 perque comensa al moment
 l' escrutini.

ANTON Es que jo 'm trobo
 ab mitj d' escudella.

MUN. Es cert:
 también jo.

LLU. Aquesta es la taula
 del nostre dinar?

ANTON Bè ho es.

LLU. Prenguin d' aquí alguna cosa.

ANTON Donchs, miris, pendrè un llonguet.
(Se fica lo que tenia á una butraca del

pantalons, y lo que pren á l'altra, y després los demès á las butxacas de la levita.)

MUN. Ja que 'n dona su permiso...

(Fa lo mateix que Anton.)

ANTON Aquest altre 'l guardaré
per després.

MUN. Yo tomo este.

ANTON A vostés no farà res
que 'n prengui un altre.

MUN. Pendrà
un tallet de llonganissa.

ANTON Y jo 'n pendrà alguns tallets.

MUN. Y un xich de queso.

ANTON Formatje:
y marxém.

MUN. Que ho passin bè.

(Haurán pres y embutxacat tot lo que anomenan. Se'n van.)

ESCENA XIV

LLUISA y JORDI

JORDI Fins se n' emportan la taula,
si s'están aquí un xich més!

LLU. Escolta: d'avuy no passis
sens recordar que se 't deu
la vara d'arcalde.

JORDI Penso
que complirán.

LLU. Jo també.
Y un cop tú sigas arcalde
de barri, pensa que tens
botiga, y que t'en recordis.

JORDI Sí; y faré com en Joanet

- que afeyta als municipals
als serenos y escribents.
- LLU. Si algun d'ells necessitava
camamilla...
- JORDI O bè tinguès
que posarse sangoneras...
- LLU. A la botiga de dret.
- JORDI Es molt just que la ganancia...
- LLU. Se quedi á casa.
- JORDI Bè ho es.
Sols m' amohina la feyna
que 'l cárrech dona.
- LLU. A mí gens.
- JORDI Oh, tú...!
- LLU. Es que cuan no hi sigas
tambè d' arcalde farè,
y tambè farè justicia...

ESCENA XV

Dits, EMILIA, FRANCISCA, JOANET, MARIANO y FERNANDO. (Fernando treurá lo cap á la porta. Mariano entra donant lo bras á Emilia y Joanet á Francisca. Los tres últims mudats.)

- JOAN Qué os sembla? Si passajém
per la Rambla, prou nos mira
tothom.
- MAR. Com l' Emilia es
tan guapa...
- EMILIA Fassi 'l favor!...
- MAR. La vritat. Y qué dirém
cuan ab mí siga casada,
porti sombrero y tambè

vestits fets per la modista
mes de moda?

FRAN. (*A Joan.*) Què no 'l sents?

JOAN Què no 'l sent? (*A Lluisa.*)

LLU. (*A Jordi.*) No 'ls veig casats
encara.

JORDI No sè per qué?

FER. (*Y jo callat!*)

MAR. Es possible
que ab lo temps també tinguém
carretel·la. Anirà ab cotxe.

FRAN. (*A Joan.*) Anirà ab cotxe. Ja ho sents.

JOAN (*A Lluisa.*) Ab cotxe.

LLU. (*A Jordi.*) O bè ab carretò.

JORDI Qui sab, dona!

FER. (*Ja ho veurém!*)

MAR. Vosté sab que soch un...

FER. Tonto.

*(Fernando s' amaga. Joan se gira á
Francisca que fa 'l mateix, á temps que
fan altre tant Jordi y Lluisa. Mariano
se gira cap á en Joan.)*

TOTS (*Menos Emilia.*)

Què dius?

(Mariano dirá: Qué diu.)

JORDI Jo res.

LLU. Res.

JOAN Res.

FRAN. Res.

MAR. Res. (*Ho haurán dit l' un á l' altre.*)

EMILIA Està bè.

FRAN. (*A Joan.*) Pots parlarli
del casament.

JOAN Senti aquest?

FRAN. Veig que aquí ningú 's recorda

del diná. Vagin vostés,
y tú, Emilia, 'ls acompanyas,
á donà pressa.

JORDI Sí, aném.

Jo tinch gana.

LLU. (*A Jordi.*) Tú, á mí 'm sembla
que 'ns treuhen d' aquí.

JORDI Tú veus
sempre visions.

JOAN Don Mariano,
volém parlarli.

MAR. Escoltém.

(*S' en van Jordi, Lluisa y Emilia.*)

ESCENA XVI

JOAN, FRANCISCA y MARIANO

JOAN Vol fè 'l favor d' assentarse.

MAR. Com vulgui.

JOAN Vosté no ignora...

Y la cadira? Ja es fora.

(*Francisca li haurá pres la cadira, Joan
ne pren un altra y s' assenta.*)

MAR. Cuan vulgui pot esplicarse.

JOAN Sab vosté 'l gran interés.

que m' he pres pe 'l seu papá,
que á aquest moment ja será,
millor dit será: ja es
regidor.

MAR. Sí; l' ha votat
tothom.

JOAN (*Sols en Jordi y jo.*)

MAR. Y si 'l papá es regidò,
á n' ell s' ho deu: es vritat.

FRAN. Don Mariano, li demano

que no 'm neguí que en Joanet
ha contribuït un xiquet
à la elecció, don Mariano.

MAR. Ho confesso.

JOAN A aquest moment
ja qu' estém entre familia,
parlém de vosté y l' Emilia.
Jo, que soch pare prudent...

FRAN. Desitjém que vosté 'ns diga...

JOAN Que ha pensat.

MAR. L' estimo molt,
y com ella també 'm vol...

FRAN. Jo no crech que vosté siga
calavera.

MAR. No.

JOAN Ja ho veig.
Vosté á la Universitat
haurá anat?

MAR. Sí; hi he passat
molts cops anant á passeig.

JOAN Tindrà ofici, professió?...

MAR. M' ofén pregunta semblant.
Un jove tan elegant
tení ofici! No senyò.

FRAN. Donchs que fa?

MAR. Penso molt poch,
perque en lloch d' amohinar-me
mes m' agrada passejarme
per la Rambla ó un altre lloch.

JOAN Donchs de que viu?

MAR. De menjá,
com viuhem tots los demès.

FRAN. Qué tè rendas?

MAR. Axó es
cuestiò sols del meu papá.

No m' en cuido. Pot ser si
vol que m' amohini! No.

JOAN Douchs, que fa á aquet mon?

MAR. Quí, jo?

menjá, passejá y dormí.
Sab que l' Emilia m' agrada...

FRAN. Es molt jove. Ja veurém...

(*S' aixecan.*)

JOAN Molt jove...

FRAN. Ja 'n parlarém.

MAR. No, ara.

JOAN Un' altra vegada
tindrém més temps.

ESCENA XVII

Dits. EMILIA, LLUISA, JORDI y després MOSSO

JORDI Aquí som.

FRAN. (*A Joan*) Bè, que 't sembla aquest partit?

JOAN Molt poch bo.

MOSSO Que tot seguit
dinarán?

MAR. Ja hi es tothom.

A sentarse.

JORDI Tots á taula.

MAR. Emilia, aquí: al meu costat.

EMILIA Es lloch massa senyalat
per mí.

(*Tots s' assentan ó taula. Al mitj Mariano. A dreta y esquerra Francisca y Lluisa. Emilia al costat del seu pare.*)

JORDI Jo prenc la paraula
y brindo...

JOAN Ja brindarém.

Vès un xich mes poch á poch
y cada cosa al sèu lloch:
lo primer de tot, menjém.

(*Lo Mosso serveix el primer plat.*)

LLU. Dia es aquest d' alegria
complerta. Hi ha casament?

MAR. Ja ho crech.

LLU. De l' Ajuntament
será 'l sogre!

(*A Jordi.*)

Com lluiria
si tú ho fossis.

JORDI Ja serás
arcaldesa.

FRAN. Eh, qu' es ben bo
l' estofat?

JOAN (*Baix.*) No 's diu axó
en taulas finas.

FRAN. Veurás,
quín mal hi ha?

LLU. Tú, porta 'l plat:
que jo 'n vull mes.

MOSSO Es d' agrado.

JORDI Posam beure.

LLU. Molt cuidado:
no agafis un costipat
de vi.

JORDI Poguessis callar,
molt guanyarias.

LLU. Repara
lo que 'm dius.

JORDI Mes has dit ara...

JOAN No s' enfadin.

FRAN. Bon dinar,
si 's creman!

- MAR. Ja 's concilia
tot ab un brindis.
- LLU. Per qui?
- MAR. Per la hermosa que es aquí:
per la bonica, la Emilia.
- TOTS (*Menos Emilia.*) Molt bè.
- LLU. (*Baix á Jordi.*) Ara dígas tú
la décima que has escrit.
- JORDI Jo brindo... (*A Lluisa.*)
Tú...
- LLU. Quin neguit!
- JORDI Es que no estich ben segú:
no me 'n recordo.
- FRAN. Esperém.
- JOAN No vè 'l brindis?
- MAR. Potsè 'l pensa.
- LLU. Digas. (*Baix.*)
- JORDI (*Baix.*) No sè com comensa.
Ah! Senyors: avuy estém...
- FRAN. Y las senyoras, no som
ningú?
- JORDI Que calli tothom,
ó bè 'm perdo. Comensém:
Senyoras y caballès;
vuy brindar per la elecció,
y pe 'l senyor regidò,
y per vosté y pe 'ls demès...
- TOTS (*Menos Emilia.*)
Molt bè.
- LLU. Encara no ha acabat.
- JORDI No he fet mes que comensá.
- LLU. Ara lo millò viudrà.
- FRAN. Atenciò.
- JOAN Tothom callat.

ESCENA XVIII

Dits, MOSSO, ANTON, PERE, MUNICIPAL
y després FERNANDO

- JORDI Senyors: axecant la copa,
brindant ab gran entussiasme,
aixís dich...
(Ecsagerada gesticulació. Ab lo moviment del bras fa saltar á terra la plata ab vianda que porta 'l Mosso per servirla; lo senyor Anton dóna un salt per no tacarse, quedantse després parat guaytant la cianda per terra.)
- MOSSO Quín cataplasme!
- ANTON M' haguès caigut á la boca!
- MUN. L' escrutinio. *(Dóna un plech á Joan.)*
- JOAN Ab ell se logra
la victoria.
- PERE *(A Fernando.)* Ara vè 'l bo:
lo barber ja es regidò;
crech que li podrás dir sogre.
- ANTON Que siga la enhorabona. *(A Joan.)*
- JOAN A n' ell. *(Per Mariano.)*
- MUN. Vosté.
- JOAN El mateix tè.
- MUN. Repito que es á vosté.
- MAR. Regidò de Barcelona!
- JORDI Puja aquí dalt tot seguit
y llegeix lo resultat.
(Joan dret dalt d' una cadira y rodejat de tots, obra 'l plech.)
- FRAN. Atenciò.
- LLU. Tothom callat.

- JOAN Regidò ha estat elegit...
Don... Don... Don... Ay! ay! Ahónt som?
(*Baixa de la cadira y com atontat aransa, ficsa la vista en lo paper. Tots lo segueixen.*)
Potsè he begut un xich massa...
- MUN. No, señor.
- LLU. Digui.
- FRAN. Qué 't passa?
- JOAN Que aquí l'legexo 'l meu nom.
- MUN. Lo mateix. Le han elegido regidó.
- JOAN A mí!
- MAR. Disbarat!
Al papá.
- ANTON L' han derrotat.
- MUN. Sols tres votos ha tenido.
- MAR. Vosté regidor!
- JOAN Vol di?
- MAR. Cóm m' ha enganyat!
- JOAN No, senyó.
- MAR. Sols ha sortit regidó
ab la trampa.
- JOAN Eh! Alto aquí!
- FRAN. Si ha surtit es perque val.
- JOAN Calléu tots. Jo ho ignorava,
y si un vot l' urna 'm donava,
aquest vot, era legal.
- MAR. Quín regidó!
- JOAN Jo 'm perdria!
surti d' aquí tot seguit.
(*S' en va Mariano.*)
De veras, m' han elegit?
- MUN. Sí, señor.
- JOAN Ja ho merexia.

Quí es que m' ha fet candidat,
perque fins ara, no ho sè?

FER. Lo pobre fadrí barbé,
á qui ella tè 'l cor robat.

FRAN. Tú has sigut? No ho dius en broma?

JOAN Tens talent.

FRAN. Molt.

JOAN Qué farém?

FRAN. Es honrat y 'ls casarém,

JOAN Gendre, veig que ets un gran home.

ANTON Y 'l dinar?

JOAN Tinch de pagarlo,
y ja que es forsa pagá,
tots cuants som aquí, á diná.

ANTON Tambè jo?

JOAN Sí. Aprofitarlo.

(Anton corra á sentarse, los demás fan lo mateix.)

FER. Emilia!

EMILIA Fernando!

FER. Al fi
la felicitat comensa...

EMILIA Y 'l meu estimat no pensa
ab lo publich, que es aquí!

FER. Es amable, y tot seguit
l' últim redolí farè,
desitjant siga aplaudit:
L' Auca del fadrí barbé
ha acabat. Els sembla bé?

TELÓ.

UN LLIBRE ABSOLUTAMENT IN-
DISPENSABLE ALS AFICIONATS

Catàleg d'Obres Teatral Catalanes

4.000 títols entre drames, comèdies, sainets, dià-
monòlegs i sarsueles. Teatre d'infants i el més ex

REPERTORI SENSE DONES

A cada obra es detalla el nombre de personatges, homes i dones,
escrita en vers o prosa; si és còmica o dramàtica

Vegeu les seccions que conté el Catàleg

-
- Obres en dos, tres o més actes, amb una o més dones.
 - Obres líriques en dos, tres o més actes, amb una o més dones.
 - Obres en un acte, amb una o més dones.
 - Obres líriques en un acte, amb una o més dones.
 - Obres en dos, tres o més actes, sense dones.
 - Obres líriques en dos, tres o més actes, sense dones.
 - Obres en un acte, sense dones.
 - Obres líriques en un acte, sense dones.
 - Monòlegs per a home.
 - Monòlegs per a dona.
 - Teatre d'infants en un o més actes.
 - Monòlegs per a nois.
 - Monòlegs per a noies.

Un volum d'unes 150 pàgines, 2 pe

Els qui vulguin rebre'l per correu, hauran d'afegir 0'40 ptes, per
queig certificat

Llibreria i Arxiu Teatral

Carrer de Sant Pau, 21

BARCELONA